

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

ข่าวสาร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ SSC Journal

14th year 4th issue (July-September 2024)

ปีที่ 14 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-กันยายน 2567)

4

คลองฟูนันเตโธ

คลองสร้างเศรษฐกิจใหม่ให้กับพม่า
บนความขัดแย้งกับเวียดนาม

9

เวียดนาม

กรณีข้อพิพาททะเลจีนใต้

14

รัสเซีย - ยูเครน

จาก การเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้พลวัตของภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และ ภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non – Traditional Threats : NTTs) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมืองและการทหาร นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกหลอมจนยากที่จะแยกพรมแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งกลายเป็นผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ จึงไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของโลก ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงไม่ได้จากความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ จึงต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศสย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ อันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 กอง คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนาจการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ความมั่นคงในด้านสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมืองและการทหาร ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก ตลอดจนการจัดประชุมที่เกี่ยวข้องกับด้านความมั่นคง การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องให้กับผู้บังคับบัญชา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนถึงการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน

สำหรับ จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (SSC Journal) เป็นผลงานของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศที่ได้รวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป ประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 SSC Focus & Track II Monitor ส่วนที่ 2 สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ และส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ

สุดท้าย นี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงานของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จุลสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมท่านสามารถให้ข้อเสนอแนะมาได้ที่ admin_info@sscthailand.org หรือ www.sscthailand.org

กองบรรณาธิการ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
(Strategic Studies Center Journal)
พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2567
28 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ.2537

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ผู้อำนวยการ	: พล.ต. นิรุจ	ดวงปัญญา
รองผู้อำนวยการ	: น.อ. ไชยา	ออกแดง
	: น.อ. รัฐนิษฐ์	เมธีวัชรพัฒน์ ร.น.
กองอำนาจการ	: น.อ.หญิง จุฬารัตน์	เพชรวิเศษ
	: พ.อ.หญิง วาทีณี	ดิงสมบัติยุทธ
	: พ.อ.หญิง ศุภวดี	มีเพียร
	: น.ต.หญิง จิตรภรณ์	จิตรธร ร.น.
	: ร.อ.หญิง ภิรัชญา	อุไรรัตน์
	: ร.ต.หญิง ปาณิสรา	เทียนอ่อน ร.น.
	: น.ส. ปุณณภา	โชติชินชาว์
	: น.ส. กาญจนา	เพิ่มพูน
ศิลปกรรม	: ส.ต.จิรายุ	กัลลัปปมา
	: น.ส. วรินทร์ธร	ธนศิริภาวิวัฒน์
	: นาง ญัฐกฤตา	วอนเพื่อน
	: น.ส. ศศิพร	จันทร์มีชัย
	: น.ส. รัศมี	ปิยะรัตน์

บทนำ
สารบัญ
ส่วนที่ 1 SSC Focus & Track II Monitor

1. คลองฟุนันเตโซ : คลองสร้างเศรษฐกิจใหม่ให้กัมพูชา บนความขัดแย้งกับเวียดนาม	4
2. เศรษฐกิจ เป็นนโยบาย ที่จำเป็น ของโมติในการบริหารประเทศสมัยที่ 3	5
3. การเยือนฮานอยของประธานาธิบดีปูตินแทบจะไม่มีผลทำให้อุ่นใจต่อหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างเวียดนาม-สหรัฐฯ	7
4. เวียดนาม กรณีข้อพิพาททะเลจีนใต้	9

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ

สถานการณ์ระดับโลก	11
1. ขั้วมหาอำนาจ	11
1.1 สหรัฐอเมริกา	11
1.2 จีน	12
2. รัสเซีย - ยูเครน	14
3. ยุโรป	15
4. ตะวันออกกลาง - แอฟริกา - เอเชียใต้	15
4.1 ตะวันออกกลางและแอฟริกา	15
4.2 เอเชียใต้	18
5. หมู่เกาะแปซิฟิก	19
สถานการณ์ระดับภูมิภาค	20
1. เอเชียตะวันออก	20
2. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	21
2.1 กัมพูชา	21
2.2 เมียนมา	22
2.3 เวียดนาม	22
2.4 สปป.ลาว	23
2.5 สิงคโปร์	24
2.6 อินโดนีเซีย	25
2.7 บรูไน	26

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. การต้อนรับคณะสถาบัน Institute for Defence Strategy (IDS) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	27
2. การประชุม NADI Meeting 2024	28
3. การอบรมโครงการการพัฒนาผู้นำทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงสำหรับผู้บริหารระดับสูง (Senior Security Studies Program : SSSP 2024)	29
4. การจัดประชุม Thailand Security Dialogue 2024 ในหัวข้อ “Sustainable Peace under the Geopolitical Shifts”	30
5. ต้อนรับคณะจากวิทยาลัยเสนาธิการทหารศรีลังกา	31

คลองฟูนันเตโช : คลองสร้างเศรษฐกิจใหม่ให้กับกัมพูชา บนความขัดแย้งกับเวียดนาม

เมื่อ 6 มิ.ย. 67 นายกรัฐมนตรี ฮุน มาเนต ของกัมพูชาได้ประกาศ จะวางศิลาฤกษ์โครงการคลองฟูนันเตโช (Funan Techo Canal) ใน 5 ส.ค. 67 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งระบุว่ โครงการดังกล่าวไม่เพียงเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ แต่แสดงถึงเอกภาพอันแข็งแกร่งของคนกัมพูชาทั่วโลก ISEAS – Yusof Ishak Institute ซึ่งเป็น Think Tank ที่มีชื่อเสียงของสิงคโปร์ได้เผยแพร่บทความเรื่อง “The Funan Techo Canal: Treading New Waters, Stirring Old Ripples” บนเว็บไซต์ FULCRUM สรุปใจความสำคัญ ได้ดังนี้

โครงการคลองฟูนันเตโชกลายเป็นประเด็นขัดแย้งใหม่ในความสัมพันธ์ที่ทั้งรักและเกลียดระหว่างกัมพูชาและเวียดนาม ซึ่งอาจมีประเทศจีนเป็นผู้อยู่เบื้องหลัง โครงการนี้ได้รับทุนและสร้างโดย China Bridge and Road Corporation (CRBC) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของจีน คลองฟูนันเตโชจะเชื่อมต่อแม่น้ำโขงกับจังหวัดเกบ (Kep) บนชายฝั่งทะเลผ่านช่องทางยาว 180 กิโลเมตร โดยมุ่งหวังที่จะเพิ่มการเชื่อมต่อทางน้ำของกัมพูชา ซึ่งจะช่วยลดการพึ่งพาท่าเรือของเวียดนามในการขนส่งระหว่างประเทศ ในปัจจุบัน การคาดการณ์ชี้ให้เห็นว่า คลองดังกล่าวสามารถลดการขนส่งของกัมพูชาที่ผ่านเวียดนามลงได้ถึงร้อยละ 70 และจะทำให้กัมพูชาสามารถสร้างรายได้จากการขนส่งได้ถึง 88 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี ซึ่งอาจมีมูลค่าเพิ่มขึ้นถึง 570 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ภายในปี 2593 ทั้งยังคาดว่าจะกระตุ้นเศรษฐกิจในเขตเศรษฐกิจพิเศษตามเส้นทางของคลองด้วย

คลองฟูนันเตโช: จุดชนวนความรู้สึกต่อต้านเวียดนามในสังคมกัมพูชา ?

ภายใต้คำมั่นสัญญาทางเศรษฐกิจ คลองฟูนันเตโชยังมีเบื้องลึกของความอ่อนไหวทางประวัติศาสตร์ในความสัมพันธ์ระหว่างกัมพูชาและเวียดนาม ซึ่งยังคงคุกรุ่นอยู่อย่างต่อเนื่องใน “ความสัมพันธ์พิเศษ” ของทั้งสองประเทศ ในแง่หนึ่ง คลองแห่งนี้เป็นสัญลักษณ์แห่งความเชื่อมั่นของชาวกัมพูชาต่อการฟื้นฟูประเทศในปัจจุบันและความคับข้องใจต่ออดีตที่ผ่านมา ชื่อคลองทำให้นึกถึงอาณาจักรฟูนันโบราณสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 1-6 ซึ่งเป็นยุคที่ชาวเขมรเจริญรุ่งเรืองและสร้างอาณาจักรของตนขึ้นในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ก่อนที่จะมีการขยายออกไปทางใต้ของชาวเวียดนามและการรุกรานของชาวยุโรป

ถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรี ฮุน มาเนต กล่าวว่าคลองนี้เป็นเสมือน “การหายใจด้วยจมูกของเราเอง” (Breathing through our own nose) ซึ่งตอกย้ำปณิธานของกัมพูชาในการมีเอกราชทางยุทธศาสตร์จากเวียดนาม โครงการขุดคลองดังกล่าวกลายเป็นสัญลักษณ์ของการแสวงหาความชอบธรรมของนายกรัฐมนตรี ฮุน มาเนต หลังจากที่ได้เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อจากบิดา ซึ่งรัฐบาลของเขาได้คำมั่นสัญญาว่า ไม่เพียงแต่จะได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังปลูกเร้า “จิตวิญญาณชาตินิยม” (Nationalist Spirit) ในหมู่ชาวกัมพูชาด้วย นายกรัฐมนตรี ฮุน มาเนต ได้เน้นย้ำถึงการที่โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากประชาชนชาวกัมพูชาในฐานะ “พลังชาตินิยมที่ยิ่งใหญ่” (A huge force of nationalism) และยืนยันว่าสิ่งนี้คือ “สิทธิแห่งชาติของกัมพูชา”

และเป็นสิ่งสำคัญต่อ “เอกราชของราชอาณาจักรกัมพูชา” (The Kingdom's independence)

นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรี ฮุน มาเนต ยังได้ตั้งคำถามถึงการปฏิบัติอย่างไม่ยุติธรรมต่อกัมพูชาจากกลุ่มต่างชาติ เขามองว่ากลุ่มต่างชาติ “ต้องการสอบปากคำ” ชาวกัมพูชาทั้ง ๆ ที่ประเทศอื่น ๆ ตามแนวแม่น้ำโขงก็มีโครงการคล้าย ๆ กัน โดยอดีตนายกรัฐมนตรี ฮุน เซน ได้กล่าวอย่างตรงไปตรงมาด้วยว่า “กัมพูชาไม่ได้ด้อยกว่าเวียดนาม” และ “กัมพูชาวิธีปกป้องผลประโยชน์ของตน เวียดนามไม่จำเป็นต้องใส่ใจ”

วาทกรรมชาตินิยมที่เกิดขึ้นโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจนี้ได้จุดชนวนความรู้สึกต่อต้านเวียดนามในสังคมกัมพูชา ในความเป็นจริงแล้ว ความเป็นชาตินิยมของกัมพูชาส่วนใหญ่ รวมถึงการเรียกร้องดินแดนบางส่วน ถูกขับเคลื่อนจากความทรงจำร่วมกันของชาวเขมรที่มองว่าถูกกระทำอย่างไม่เป็นธรรมในอดีตโดยประเทศเพื่อนบ้านที่ใหญ่กว่า ความรู้สึกต่อต้านเวียดนามเป็นเครื่องมือทางการเมืองของ พรรคสงเคราะห์ชาติ (Cambodia National Rescue Party: CNRP) ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านมาอย่างยาวนาน และดูเหมือนว่า พรรคประชาชนกัมพูชา (Cambodian People's Party: CPP) ซึ่งเป็นพรรคของรัฐบาลได้เลือกใช้ความรู้สึกชาตินิยมเหล่านี้เพื่อสนับสนุนความชอบธรรมของตน ดังที่ปรากฏผ่านโครงการนี้

ท่าทีของเวียดนามต่อกรณีดังกล่าว

สำหรับชาวเวียดนาม โครงการดังกล่าวได้จุดกระแสความกังวลของสาธารณชนและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเสี่ยงของการผันน้ำออกจากแม่น้ำโขง ไม่เพียงแต่เพื่อวัตถุประสงค์ในการคมนาคมผ่านคลองเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการชลประทานในพื้นที่เกษตรกรรมของกัมพูชาด้วย การขุดคลองอาจทำให้ภัยแล้งและภาวะดินเค็มในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงของเวียดนามที่มีสภาวะร้ายแรงอยู่แล้วรุนแรงขึ้น ซึ่งเป็นอันตรายต่อระบบเศรษฐกิจของเวียดนาม การตอบสนองของประชาชนที่ปรากฏบนแพลตฟอร์มทางการเมืองและสื่อโซเชียลมีเดียต่อเรื่องนี้มีความหลากหลาย ชาวเวียดนามหลายคนต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากกัมพูชาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโครงการดังกล่าว บางคนยอมรับว่าเวียดนามเปลี่ยนแปลงอะไรได้น้อยมาก เนื่องจากอธิปไตยของกัมพูชาเหนือโครงการนี้ ในขณะที่บางคนเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่รัฐบาลเวียดนามควรให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ในการปรับตัว เพื่อสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับความมั่นคงทางน้ำของสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง

นอกเหนือจากการพิจารณาเชิงประจักษ์แล้ว โครงการนี้ยังกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกถึงการทรยศที่ฝังรากลึกในหมู่ชาวเวียดนาม ซึ่งเชื่ออย่างแท้จริงถึงบทบาททางประวัติศาสตร์ของเวียดนามว่าเป็นผู้ “ปลดปล่อย” (Liberating) กัมพูชาจากการบอบการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของเขมรแดง ปัจจุบันมีบางกลุ่มรู้สึกว่าการดำเนินโครงการขุดคลองของกัมพูชาแสดงถึงการไม่คำนึงถึงความช่วยเหลือในอดีตของเวียดนาม อย่างไรก็ตาม ความคิดเห็นของชาวกัมพูชาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเวียดนามในอดีตยังคงมีความขัดแย้งสูง โครงการนี้ได้ทำให้เห็นชัดเจนถึง

ความซับซ้อนของมุมมองของกัมพูชาต่อเวียดนามอีกครั้ง ซึ่งกระตุ้นให้เวียดนามต้องตื่นตัวจากความเสี่ยงต่ออธิปไตยของประเทศเพื่อนบ้าน

เป็นที่น่าสังเกตว่า ขณะนี้ รัฐบาลเวียดนามมีการตอบสนองอย่างระมัดระวัง โดยแสดง “ความสนใจอย่างมาก” แทนที่จะแสดง “ความกังวล” และยังปรับปรุงภาพลักษณ์และการนำเสนอของผู้เชี่ยวชาญและสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นความเสียหายต่อคลองอีกด้วย โดยเวียดนามเลือกใช้การทูตแบบปิดเงียบ (Quiet diplomacy) ในขณะที่กัมพูชาเลือกใช้การทูตแบบเสียงดัง (Megaphone diplomacy) เพื่อแสดงให้เห็นถึงการต่อต้าน โดยผู้นำกัมพูชาประกาศว่าตนไม่มีข้อผูกมัดที่จะต้องให้ข้อมูลหรือปรึกษาประเทศอื่น ๆ เกี่ยวกับโครงการนี้

บทสรุป

ความแข็งแกร่งของกัมพูชาสะท้อนให้เห็นถึง ความมั่นใจใหม่ที่ได้รับการสนับสนุนจากจีนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หลังจากที่ มีการสร้างเขื่อนหลายแห่งโดยบริษัทจีนในประเทศต้นน้ำโขง คลองแห่งนี้ ก็เป็นการย้ำเตือนอีกครั้งถึงอธิปไตยของจีนต่ออนาคตของเวียดนาม ซึ่งเงาของจีนปกคลุมทุกทิศทาง ตั้งแต่ทางเหนือที่ทั้งสองประเทศมีพรมแดนติดกัน ไปจนถึงทางตะวันออกที่จีนรุกล้ำน่านน้ำเวียดนาม (ทะเลจีนใต้) และทางตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ที่ลาวและกัมพูชาเข้ามาอยู่ภายใต้ อธิปไตยของจีนมากขึ้นเรื่อย ๆ คลองดังกล่าวจุดประกายความทรงจำทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ของจีนที่ “สนับสนุนรัฐเพื่อนบ้านขนาดเล็กเพื่อจำกัดความทะเยอทะยานทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เพิ่มขึ้นของเวียดนาม” นโยบายนี้มีรากฐานมาจากราชวงศ์หมิงที่สนับสนุนจามปาต่อต้านการขยายตัวของไต่หวีต (Dai Viet) อาณาจักรเวียดนามยุคแรกในศตวรรษที่ 15 จีนสนับสนุนเขมรแดงในช่วงสงครามชายแดนกัมพูชา - เวียดนามในปี 1978 ซึ่งปัจจุบันจีนไม่จำเป็นต้องส่งกองทัพอไปตามแม่น้ำโขงเพื่อจำกัดพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ของเวียดนาม เนื่องจากโครงการ Belt and Road Initiative (BRI) ได้ปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ใหม่ กำหนดนิยามใหม่ในการเชื่อมต่อและพลวัตของอำนาจในระดับภูมิภาค ซึ่งทำให้เวียดนามเสียเปรียบ คำมั่นสัญญาของจีนในการสร้าง “ชุมชนที่มีอนาคตร่วมกัน

(Community of shared future) กับทั้งเวียดนามและกัมพูชาอาจไม่ใช่ “Win-Win” สำหรับทุกฝ่ายตามที่จีนพยายามแสดงออก

ดังนั้น แทนที่กัมพูชาจะกระตุ้นลัทธิชาตินิยม กัมพูชาควรตอบสนองต่อผลประโยชน์ของตนเองโดยดำเนินการอย่างโปร่งใสมากขึ้น ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต้องขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์กับเวียดนาม และที่สำคัญ ผลประโยชน์ที่สอดคล้องกฎหมายของทั้งสองประเทศที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ ไม่จำเป็นต้องถูกมองว่าเป็นเกมที่มีผลรวมเป็นศูนย์ (Zero-sum game)

ข้อเสนอแนะต่อไทย

หากโครงการคลองฟูนันต์เสร็จแล้วเสร็จ จะสามารถขนส่งสินค้า เชื่อมเข้าถึงกรุงเทพมหานครได้โดยตรง ประกอบกับการที่ปัจจุบันกัมพูชา มีแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดแถบ ระยะเวลาปี 2566-2578 ดังนั้นการเติบโตของเมืองการค้าทางทะเลของกัมพูชาอาจกระทบต่อไทย ในมิติด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นทางเลือกใหม่สำหรับ นักลงทุนแทนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) และโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งเพื่อ พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างอ่าวไทย และอันดามัน หรือโครงการแลนด์บริดจ์ (Land Bridge) ได้ในอนาคต ดังนั้นไทยจึงควรติดตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถ ประเมินสถานการณ์และกำหนดท่าทีที่เหมาะสมต่อไป

สำหรับประเด็นด้านความมั่นคงนั้น จากการที่ชาตินิยมอำนาจ หลายประเทศ เช่น จีน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย เป็นต้น ได้เข้ามา พัฒนาการครอบงำร่วมกับประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ทำให้ อาจส่งผลกระทบต่อกลไกความร่วมมือในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในอนาคตได้ ดังนั้นหน่วยงานความมั่นคงและกองทัพไทย ควรสนับสนุนการพัฒนาเพื่อ สันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยแสดงท่าที ที่ชัดเจนเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม

ที่มา : Hoang Thi Ha . (2024). The Funan Techo Canal: Treading New Waters, Stirring Old Ripples. <https://fulcrum.sg/the-funan-techo-canal-treading-new-waters-stirring-old-ripples/>

Track II Monitor ฉบับที่ 10/67

เศรษฐกิจ เป็นนโยบาย ที่จำเป็น ของโมติในการบริหารประเทศสมัยที่ 3

การเลือกตั้งอินเดีย พ.ศ. 2567 พรรคภารตียชนตา (Bharatiya Janata Party หรือ BJP) ได้รับชัยชนะแต่ไม่ได้เสียงข้างมากในสภาตามที่คาดการณ์เอาไว้ จึงทำให้ต้องเพิ่มหนทางในการพึ่งพาพันธมิตรมากขึ้น และผลลัพธ์ของการเลือกตั้งครั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการลดลงของกระแสความนิยมในพรรคและตัวนายกรัฐมนตรี นเรนทรา โมตี นอกจากนี้ยังเป็นการส่งสัญญาณถึงรัฐบาลว่าต้องให้ความสำคัญอย่างจริงจังในเรื่องปากท้อง การสร้างงาน รายได้ และธุรกิจต่าง ๆ ที่เป็นรายได้เข้าประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม การเติบโตของอินเดียนั้นมีทั้งข้อดี ข้อเสีย และข้อที่น่ากังวล ที่รัฐบาลใหม่ของอินเดียต้องปรับแนวทางการบริหารประเทศในอนาคต

นายกรัฐมนตรี นเรนทรา โมตี ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งอินเดีย

ปี พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นการดำรงตำแหน่งต่ออีก 5 ปี เป็นสมัยที่ 3 แต่การคว้าชัยชนะในครั้งนี้กลับกลายเป็นเสมือนความพ่ายแพ้ เนื่องจากผลการเลือกตั้งมีผลลัพธ์ไม่ตรงกับที่ได้คาดการณ์เอาไว้ล่วงหน้าว่าพรรคภารตียชนตา (Bharatiya Janata Party หรือ BJP) จะสามารถชนะการเลือกตั้งแบบถล่มทลาย จึงทำให้นายกรัฐมนตรี โมตี ต้องพึ่งพาพันธมิตรมากขึ้นเพื่อให้ได้รับเสียงข้างมากในรัฐสภา และต้องรับฟังต่อฝ่ายค้านที่มีพลังมากขึ้นอีกด้วย

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นี้ คือ การชูนโยบายแบ่งแยกฮินดู-มุสลิมและประเด็นการแบ่งขั้วอื่น ๆ ของพรรค BJP โดยที่ไม่ได้สนใจสาธารณชน ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ต้องการให้รัฐบาลมุ่งเน้นไปที่การสร้างงานและราคาสินค้า ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลโมตีในสมัยที่ 3 นี้ นำนโยบายการหาเสียงเลือกตั้งเอาไว้เบื้องหลัง และให้ความสำคัญในเรื่องการเร่งการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง แต่อย่างไรก็ตาม การเติบโตของอินเดียนั้นมีทั้งข้อดี ข้อเสีย และข้อที่น่ากังวล ซึ่งจะเป็นแนวทางที่สำคัญสำหรับรัฐบาลในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของอินเดียในอนาคต

การเจริญเติบโตของอินเดีย: ข้อดี (The Good)

จุดเด่น คือ ด้านเศรษฐกิจของอินเดียที่เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 7 ซึ่งอินเดียถือเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่และเติบโตอย่างรวดเร็วมากในปัจจุบัน ซึ่งเป็นการพลิกโฉมของเศรษฐกิจอินเดียเมื่อ 10 ปีที่แล้ว เพราะที่ผ่านมาเศรษฐกิจของอินเดียเติบโตแบบชะลอตัว อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับสูง ค่าเงินรูปีมีความผันผวนและสถานะทางการคลังของรัฐบาลค่อนข้างเป็นที่น่ากังวล รวมไปถึงปัญหาทางด้านสินเชื่อที่ไม่ดีต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน ตลอดจนมีงบดุลของธนาคารที่อ่อนแอและสถานะเงินฝืดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เรื่องราวการเติบโตของเศรษฐกิจอินเดียเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ประเทศขยับอันดับขึ้นจากการเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ อันดับที่ 11 มาเป็นประเทศอันดับที่ 5 ของโลก และเมื่อพิจารณา GDP พบว่าแซงหน้าสหราชอาณาจักรในปี พ.ศ. 2566 และกำลังจะแซงหน้าประเทศญี่ปุ่น และประเทศเยอรมันในปี พ.ศ. 2569 และ พ.ศ. 2570 ตามลำดับ การเติบโตทางเศรษฐกิจมีความแข็งแกร่งมากขึ้น อัตราเงินเฟ้อเข้าใกล้ถึงเป้าหมาย แม้ว่าจะไม่สม่ำเสมอ แต่เงินรูปีก็มีเสถียรภาพในส่วนของ การส่งออกของภาคบริการเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 10 ของ GDP ส่วนปัญหาสินเชื่อก็ได้รับการแก้ไขด้วยงบดุลของธนาคารและองค์กรที่มีความมั่นคง

โครงสร้างพื้นฐานของอินเดียกำลังถูกสร้างขึ้นอย่างรวดเร็ว การปฏิวัติทางดิจิทัลที่มีกำลังเพิ่มผลผลิต สร้างงาน และเพิ่มรายได้ของรัฐบาล นอกจากนี้อินเดียยังมีการส่งยานอวกาศไปยังบนดวงจันทร์ และในปี พ.ศ. 2566 อินเดียได้รับหน้าที่เป็นเจ้าภาพการประชุมสุดยอดผู้นำ G-20 ซึ่งถือเป็นกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจการเงินของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจก้าวหน้าและกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ (Emerging Economies) ดังนั้นจึงเป็นการเฉลิมฉลองของอินเดีย ทั้งนี้ประมาณการล่าสุดของอินเดียชี้ให้เห็นว่าความยากจนภายในประเทศขั้นรุนแรงได้หมดสิ้นไปแล้ว ถือเป็น การเปลี่ยนแปลงที่น่าทึ่งสำหรับประเทศที่ครั้งหนึ่งอยู่ในสถานะขาดแคลน

การเจริญเติบโตของอินเดีย : ข้อเสีย (The Bad)

ท่ามกลางสถานะการเติบโตทางเศรษฐกิจของโลก เกิดการชะลอตัว อัตราเงินเฟ้อยังคงอยู่ หนี้สาธารณะเพิ่มมากขึ้น และความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ทวีความรุนแรงขึ้น แต่อินเดียกลับได้รับความสำคัญจากทั่วโลกในฐานะของมหาอำนาจทางเศรษฐกิจที่กำลังเกิดใหม่การเติบโตของอินเดียนำไปสู่การตั้งคำถามที่ว่า “การเติบโตของอินเดียแข็งแกร่งเพียงใด และจะรักษาเสถียรภาพไว้ได้หรือไม่” นักเศรษฐศาสตร์หลายคนได้ตั้งคำถามถึงประมาณการการเติบโตของอินเดียที่อาจมองข้ามความคลาดเคลื่อนมากมายและได้แย้งว่าการเติบโตอย่างรวดเร็วของอินเดียในปัจจุบันจะเป็นการประมาณการที่ถูกต้องและก็ยังไม่ได้ชัดเจนว่าควรยินดีหรือไม่ เพราะวอนอินเดียเป็นประเทศที่มีความยากจนแต่เศรษฐกิจกลับเติบโตอย่างรวดเร็ว จึงมีความท้าทายว่าการรักษาการเติบโตอย่างรวดเร็วให้ยั่งยืนต่อไปได้อย่างไร

จากข้อมูลของ IMF จะพบว่าเศรษฐกิจของอินเดียมีการเติบโตมากกว่าร้อยละ 7.6 เพียง 7 ครั้ง นับตั้งแต่การปฏิรูปในปี พ.ศ. 2534 แต่ก็ไม่สามารถรักษาการเติบโตนั้นไว้ได้นานกว่าสองปีติดกัน จึงอาจคาดการณ์ได้ว่าครั้งนี้จะแตกต่างออกไปหรือไม่ เพราะการขับเคลื่อนของประเทศในปัจจุบันถูกขับเคลื่อนจากการลงทุนของภาครัฐ แต่ปราศจากความเชื่อมั่นของนักลงทุนซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

นอกจากนี้ การที่อินเดียได้ก้าวขึ้นสู่เวทีโลกอาจเป็นเพราะอินเดียเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ แต่ก็ยังคงเป็นประเทศที่ยากจน เพราะรายได้ต่อหัวอยู่ที่ 2,730 ดอลลาร์สหรัฐ อยู่ในอันดับที่ 136 ของโลกและ เป็นประเทศที่ยากจนที่สุดในกลุ่ม BRICS รวมทั้งยังเป็นประเทศที่ยากจนที่สุดใน G-20 และที่สำคัญคือมีประชากรที่ยากจนมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในโลก

การเจริญเติบโตของอินเดีย : ข้อน่ากังวล (The Ugly)

อินเดียยังคงมีสภาพปัญหาด้านการว่างงาน และความไม่เท่าเทียม ซึ่งตรงกันข้ามกับคำมั่นสัญญาของนายกรัฐมนตรี ในการหาเสียงเลือกตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ที่ว่า การจ้างงานจะได้รับความสำคัญเร่งด่วน แต่อัตราการว่างงานยังไม่มีทีท่าว่าจะปรับให้ดีขึ้นในช่วงสิบปีที่ผ่านมาปัญหาการว่างงานนี้เป็นเรื่องที่น่าวิตกอย่างยิ่ง ซึ่งมีปัจจัยสำคัญ 2 ประการ ดังนี้ (1) จำนวนของผู้ที่ว่างงานมากกว่าร้อยละ 80 ในประเทศเป็นเยาวชน (ตามรายงานการจ้างงานของอินเดียที่จัดทำโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)) (2) อัตราการมีส่วนร่วมของแรงงานหญิงยังต่ำเกินไป ซึ่งต่ำกว่ากลุ่มประเทศอนุรักษนิยมอย่างบังคลาเทศ และเนปาล อีกทั้งยังเป็นที่ถกเถียงกันมากเกี่ยวกับวิธีการรับมือกับ “การปันผลทางประชากร” (Demographic Dividend) ซึ่งหมายถึง โอกาสของการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ดังนั้น เมื่อจำนวนคนเพิ่มขึ้นแต่จำนวนงานน้อยลง ทำให้การแข่งขันย่อมมากขึ้นด้วยเหตุนี้จึงทำให้การทำงานทำ จึงไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับประชาชน

รายงานของ World Inequality Lab ซึ่งเป็น Think Tank ด้านวิชาการเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของโลก กล่าวว่าความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ในอินเดียปัจจุบันอยู่ในระดับสูงมากกว่าในยุคอนานิคมของอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2465 ซึ่งการบริโภคภาคครัวเรือนขยายตัวเพียงร้อยละ 3 และเศรษฐกิจเติบโตขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 7 จึงเป็นข้อพิสูจน์ได้ว่า ผลประโยชน์ของการเติบโตทางเศรษฐกิจได้สร้างความยากจนไปแล้ว

ทั้งนี้ ฐานการบริโภคขนาดใหญ่ของประชากรครึ่งล่างของอินเดียเป็นตัวขับเคลื่อนการเติบโตที่ใหญ่ที่สุด หากประชากรอินเดียมีรายได้มากขึ้นก็จะสามารถใช้จ่ายได้มากขึ้น กระตุ้นให้มีการผลิตได้มากขึ้น มีงานมากขึ้น และเติบโตสูงขึ้น หากระบบเศรษฐกิจไม่สามารถเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น จะกลายเป็นการเสียโอกาสอย่างใหญ่หลวง

นอกจากประเด็นของความไม่เท่าเทียมทางการเงินหรือรายได้แล้วยังมีประเด็นความไม่เท่าเทียมด้านการศึกษา และด้านสุขภาพอีกด้วย จากการวิจัยของธนาคารโลกแสดงให้เห็นว่าการศึกษาในสังคมที่ยากจนเป็นหนทางไปสู่การยกระดับในสังคมให้สูงขึ้นจากรุ่นสู่รุ่น หากไม่มีการปรับปรุง

คุณภาพการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลของประเทศ เด็กรุ่นใหม่อาจจะสูญเสียโอกาสในการเลื่อนฐานะของรายได้ และในขณะเดียวกัน เด็กยากจนต้องทนทุกข์ทรมานจากความเสียเปรียบในการเรียนรู้เนื่องจากภาวะทุพโภชนาการและภาวะโรคต่าง ๆ จึงมีการเรียกร้องให้มีการปรับปรุงด้านสาธารณสุข และการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น รัฐบาลโมดี 3.0 จะต้องคำนึงถึงการบริหารประเทศประเด็นทางเศรษฐกิจและด้านสาธารณสุขให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารประเทศ เพราะไม่ได้สำคัญเพียงแค่ว่ากับประชากรอินเดียจำนวน 1.4 พันล้านคนเท่านั้น แต่ยังสำคัญต่อโลกอีกด้วย

บทสรุป

จากเนื้อหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้นแม้ว่านายกรัฐมนตรี นเรนทรา โมดีที่ครองตำแหน่งเป็นสมัยที่ 3 แต่ความนิยมไม่มากเท่าเดิมเหมือนที่ผ่านมา กำลังพบกับความท้าทายในด้านเศรษฐกิจของประเทศ โดยการเติบโตของอินเดียที่ผ่านมาทำให้เกิดภาพลักษณ์ของการเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ แต่อาจจะต้องทบทวนอีกครั้ง เพราะการเติบโตทางเศรษฐกิจของอินเดียเป็นการเติบโตในเชิงของตัวเลข แต่ความเท่าเทียม คุณภาพชีวิต

และความเป็นอยู่ของประชากรส่วนใหญ่ของอินเดีย ยังสวนทางกับผลลัพธ์ที่ออกมา จึงกลายเป็นภารกิจท้าทายที่สำคัญของนายกรัฐมนตรีโมดี ที่จะต้องบริหารประเทศให้อินเดียเติบโตขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ทั้งตัวเลขทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน

สำหรับประเทศไทยควรแสวงประโยชน์จากการเร่งพัฒนาเศรษฐกิจของอินเดีย โดยผ่านการดำเนินนโยบาย Act East Policy ที่ให้ความสำคัญกับประเทศในภูมิภาคทางตะวันออกของอินเดีย ซึ่งอาจจะเพิ่มฐานการลงทุนโดยเฉพาะโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกของประเทศไทย และอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ รวมไปถึงหากอินเดียมีการกระจายรายได้ประชาชนชั้นกลางสามารถมีกำลังซื้อเพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยอาจจะเป็นเป้าหมายของการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน

ที่มา :

<https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/rsis/economic-imperatives-of-modi-3-0/>

<https://thaipublica.org/2017/05/pridi49/>

<https://aec10news.com/contents/news/world/8561/>

<https://mgronline.com/around/detail/9670000001445>

https://www.matichonweekly.com/hot-news/article_79024

Track II Monitor ฉบับที่ 13/67

การเยือนฮานอยของประธานาธิบดีปูตินแทบจะไม่มีบทบาทต่อหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างเวียดนาม-สหรัฐฯ

การเยือนกรุงฮานอย ประเทศเวียดนามของประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน (Vladimir Putin) เมื่อวันที่ 20 มิ.ย. 67 ถือว่าเป็นการเยือนเวียดนามอย่างเป็นทางการครั้งแรกในรอบ 7 ปี และเป็นจุดหมายสุดท้ายในการเยือนเอเชียของ ปธน. ปูติน ภายหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการเยือนเกาหลีเหนือ การเยือนเวียดนามของผู้นำรัสเซียในครั้งนี้เกิดขึ้นท่ามกลางการจับตามองจากสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของเวียดนามในฐานะพันธมิตรด้านความมั่นคงในเอเชีย ที่เพิ่งยกระดับความสัมพันธ์กับเวียดนามสู่ระดับสูงสุดเมื่อปีที่แล้ว

เวียดนามเป็นเจ้าภาพเปิดบ้านต้อนรับประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน แห่งสหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อวันที่ 20 มิ.ย. 67 กำลังเป็นประเด็นที่น่าสนใจและจับตามองของนานาประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะต่อชาติพันธมิตรชาวตะวันตก โดยเฉพาะสหรัฐฯ ที่มีกำหนดการเดินทางมาเยือนเวียดนามในระยะเวลาใกล้เคียงกัน ซึ่งไม่เป็นการดีต่อความสัมพันธ์ของเวียดนามกับสหรัฐฯ ที่เพิ่งยกระดับความสัมพันธ์

การตัดสินใจต้อนรับปูตินของเวียดนาม แม้ว่าความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการป้องกันประเทศของสหรัฐฯ จะมีเพิ่มมากขึ้นนั้น แต่แนวคิดการทูตแบบไผ่ลู่ลม (Bamboo Diplomacy) ของเวียดนาม ที่เน้นย้ำถึงความยืดหยุ่นทางยุทธศาสตร์และความสัมพันธ์กับชาติมหาอำนาจเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น หากพิจารณาแล้วนั้น การกระทำของเวียดนามจึงไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใด เพราะท้ายที่สุดแล้ว ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นก็คือผลประโยชน์ของเวียดนามเองมีใช้ผลประโยชน์ของประเทศอื่น ๆ การไม่

เลือกเป็นพันธมิตรกับมหาอำนาจใดมหาอำนาจหนึ่ง เพื่อสามารถมีอิสระและสามารถดำเนินนโยบายการป้องกันความเสี่ยงของเวียดนามได้

ตัวอย่างเช่น เวียดนามเป็นเจ้าภาพในการต้อนรับประธานาธิบดีโจ ไบเดน (Joseph Biden) ของสหรัฐฯ ในเดือน ก.ย. 66 และได้ยกระดับความสัมพันธ์แบบทวิภาคีระหว่างทั้งสองประเทศให้เป็นระดับสูงสุดของหุ้นส่วนยุทธศาสตร์แบบรอบด้าน (Comprehensive Strategic Partnership: CSP) ระดับเช่นเดียวกับกับรัสเซียและจีน แต่เวียดนามก็ให้การต้อนรับประธานาธิบดีสี จิ้นผิง (Xi Jinping) ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของ “ประชาคมที่มีอนาคตร่วมกัน” (Community of Shared future) ที่นำโดยจีนเช่นเดียวกัน เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงในความสัมพันธ์

ทั้งนี้ การเยือนเวียดนามของปูตินยังแสดงให้เห็นถึงความชำนาญทางการทูตของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เกิดขึ้นท่ามกลางการแข่งขันของชาติมหาอำนาจ

การก้าวมองการทูตแบบไผ่ลู่ลม

การดำเนินการทางการทูตแบบไผ่ลู่ลมของเวียดนาม คือ การแสดงจุดยืนความเป็นกลางในสงครามรัสเซีย-ยูเครน ซึ่งแทนที่เวียดนามจะร่วมมือกับชาติตะวันตกในการประณามรัสเซีย ตามที่เวียดนามได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติและกฎหมายระหว่างประเทศมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักการเคารพต่อเอกราช อธิปไตย และการบูรณาการแห่งดินแดนของประเทศต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่า เวียดนามได้งดเว้นการปฏิบัติตามมติของ

สหประชาชาติและในหลายครั้งที่มีการต่อต้านรัสเซีย รวมถึงการละเว้นการประชุมสุดยอดเพื่อสันติภาพในยูเครน (Ukraine peace summit) การปฏิบัติการดังกล่าวนี้มีแนวโน้มเป็นไปได้ว่า เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้รัสเซียเกิดความไม่พอใจ

ขณะเดียวกัน เวียดนามก็ไม่ได้กล่าวโทษรัสเซียที่ทำสงครามกับ NATO และมีความระมัดระวังที่จะไม่ดำเนินการใด ๆ ที่อาจมองได้ว่าเป็นการบ่อนทำลายมาตรการการคว่ำบาตรของชาติตะวันตกต่อรัสเซีย นอกจากนี้ ประเด็นที่น่าสนใจ คือ การที่เวียดนามไม่ยอมรับคำขอของรัสเซียในการส่งออกยูโรปกรณทางทหาร กระสุน และชิ้นส่วนที่ผลิตโดยโซเวียต/รัสเซียในคลังแสงของเวียดนาม เพื่อเป็นการสนับสนุนการกระทำสงครามกับยูเครนที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่สมคูลที่ละเอียดอ่อนของเวียดนามเป็นอย่างมาก ท่ามกลางความพยายามในการรักษาความสัมพันธ์อันยาวนานของรัสเซียกับเวียดนาม ขณะเดียวกันก็อาจหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจกระทบต่อความสัมพันธ์ที่กำลังเติบโตกับชาติตะวันตก

อย่างไรก็ตาม มีการตั้งข้อสังเกตว่า การเยือนของ ปธน.ปูตินอาจทำให้สหรัฐฯ ตั้งคำถามถึงความน่าเชื่อถือของเวียดนามในฐานะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ แม้ว่าเวียดนามจะไม่ได้สนับสนุนความพยายามในการทำสงครามของรัสเซียโดยตรง เฉกเช่นเดียวกับเกาหลีเหนือ แต่การต้อนรับปูตินอย่างจริงจังนั้น อาจทำให้มองว่าเป็นการบ่อนทำลายความคิดที่นำโดยสหรัฐฯ ที่ต้องการแบ่งแยกรัสเซียออก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตอบโต้การตัดสินใจต้อนรับปูตินของเวียดนาม สถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำกรุงฮานอยกล่าวว่า “ไม่มีประเทศใดควรให้ปูตินมีเวทีในการส่งเสริมสงครามจากการรุกรานของเขา หรือยินยอมให้การกระทำที่โหดร้ายของเขากลายเป็นเรื่องปกติ”

การเยือนในครั้งนี้ มีการคาดการณ์จากผู้เชี่ยวชาญว่า มีแนวโน้มที่จะหารือในประเด็นที่มีความอ่อนไหว เช่น ข้อตกลงด้านอาวุธและธุรกรรมสกุลเงินดองของเวียดนาม-รูเบิลของรัสเซีย เพื่อหลีกเลี่ยงการลงโทษจากชาติตะวันตก เมื่อปีที่แล้วที่มีเอกสารรั่วไหลจากกระทรวงการคลังของเวียดนามเปิดเผยถึง แผนของประเทศที่จะปรับปรุงกองทัพให้มีความทันสมัย โดยจ่ายค่าอาวุธของรัสเซียผ่านบริษัทน้ำมันที่ร่วมทุนระหว่างเวียดนาม (PetroVietnam) และรัสเซีย (Zarubezhneft) หรือการดำเนินงานของ Rusvietpetro โดยกลไกการระดมทุนทางเลือกนี้จะช่วยให้เวียดนามสามารถซื้อสินค้าจำนวนมากโดยไม่ต้องใช้เงินดอลลาร์สหรัฐฯ ถ้าเป็นเช่นนั้น อาจกระตุ้นให้สหรัฐฯ ดำเนินการใช้กฎหมายต่อต้านศัตรูอเมริกาด้วยมาตรการคว่ำบาตร (Countering America's Adversaries Through Sanctions Act : CAATSA) กับเวียดนามได้

แม้ว่าจะไม่มีเอกสารของข้อตกลงทวิภาคี แต่การลงนามระหว่างสองประเทศที่เกิดขึ้นนั้น สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนของธุรกรรมด้านกลาโหม หรือการเกิดขึ้นของรูเบิล-ดอง (Ruble-Dong) อย่างไรก็ตาม ด้านประธานาธิบดีโต เลิม (Tô Lâm) ของเวียดนามยอมรับว่ามีข้อตกลงอื่น ๆ ที่จะยังคงเป็นความลับ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความกังวลใด ๆ กับโลกตะวันตก

การตอบสนองของสหรัฐฯ

สหรัฐฯ ไม่พอใจกับการเยือนของ ปธน.ปูตินอย่างแน่นนอน และมองว่าเวียดนามอาจต่อต้านการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ แม้ว่าสถานทูตสหรัฐฯ จะวิพากษ์วิจารณ์ในเบื้องต้น แต่สหรัฐฯ ก็ค่อนข้างนิ่งเฉยต่อการเยือนในครั้งนี้ โดยทางการสหรัฐฯ ปฏิเสธที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อตกลงด้านอาวุธลับระหว่างเวียดนามและรัสเซีย

นอกจากนี้ แดเนียล คริเตนบริงค์ (Daniel Kritenbrink) ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ด้านกิจการเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก เดินทางเยือนเวียดนามระหว่างวันที่ 20-21 มิ.ย. 67 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหุ้นส่วนยุทธศาสตร์แบบรอบด้าน (CSP) ของสหรัฐฯ และเวียดนามต่อไป จะเห็นได้ว่าระยะเวลาการเยือนเวียดนามของสหรัฐฯ นั้น เกิดขึ้นหลังจากปูตินเยือนเวียดนามเพียงไม่กี่วัน อาจมองได้ว่าไม่ใช่เรื่องบังเอิญแต่อย่างใด ทั้งนี้ ในงานแถลงข่าวที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม คริเตนบริงค์เน้นย้ำว่าความไว้วางใจระหว่างสหรัฐฯ และเวียดนามอยู่ในระดับสูงสุดตลอดกาล และเบี่ยงเบนความกังวลที่เกี่ยวกับผลกระทบจากการเยือนของปูติน ซึ่งเห็นได้ชัดจากการตอบคำถามเกี่ยวกับการเยือนของปูติน โดยกล่าวว่าสหรัฐฯ เคารพเวียดนาม และ “เวียดนามสามารถตัดสินใจถึงวิธีการที่ดีที่สุดในการปกป้องอธิปไตยของตนเองและส่งเสริมผลประโยชน์ของตน” คำแถลงการดังกล่าวนี้ ตอบโต้คำวิพากษ์วิจารณ์ก่อนหน้านี้ของสถานทูตสหรัฐฯ ซึ่งอาจมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเวียดนามว่าความสัมพันธ์แบบทวิภาคีนั้นจะไม่ได้รับผลกระทบจากการเยือนของปูติน คริเตนบริงค์ได้ย้ำอีกครั้งว่า สหรัฐฯ จะสนับสนุนเวียดนามให้มีความเข้มแข็ง เป็นอิสระ ยึดหยุ่นพื้นที่ตัวได้ และมีความเจริญรุ่งเรือง

ทั้งหมดนี้ แสดงให้เห็นว่าสหรัฐฯ ยอมอดทนและนิ่งเฉยต่อความร่วมมืออย่างใกล้ชิดของเวียดนามกับรัสเซีย เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์กับเวียดนาม ท้ายที่สุดแล้ว การที่เวียดนามไม่เต็มใจที่จะประณามรัสเซีย และการงดออกเสียงในมติของสหประชาชาติต่อรัสเซีย นั้น ไม่ได้เป็นการขัดขวางสหรัฐฯ จากการแสวงหาการยกระดับความสัมพันธ์แบบทวิภาคีที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2566 ได้

ในส่วนของเวียดนามเองก็ตระหนักถึงความจำเป็นของการหลีกเลี่ยงที่จะถูกมองว่าเข้าข้างรัสเซียและตะวันตก นอกจากนี้ มีการกล่าวถึงความกังวลที่จะอนุมัติการมาเยือนของปูติน ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการเยือนเกาหลีเหนือของปูติน ซึ่งเวียดนามไม่ต้องการถูกมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของพันธมิตรที่ประกอบไปด้วยรัสเซีย จีน อิหร่าน และเกาหลีเหนือ ซึ่งเป็นรัฐที่ชาติตะวันตกมองว่าเป็นผู้แสดงที่ไม่ดีและมีความท้าทายต่อบริบทความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบัน

การเยือนของคริเตนบริงค์ในครั้งนี้ ถือว่าเป็นโอกาสให้เวียดนามส่งสัญญาณไปยังสหรัฐฯ ว่าเวียดนามยังคงทำงานร่วมกับสหรัฐฯ ในประเด็นที่มีผลประโยชน์ในเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกัน โดยบุญ ฮาน ซอน (Bùi Thanh Sơn) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเวียดนาม กล่าวกับคริเตนบริงค์ว่า เวียดนามยังคงถือว่าสหรัฐฯ เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญเสมอ ประกอบกับความตั้งใจของเวียดนามที่จะสนับสนุนสหรัฐฯ ในการส่งเสริมความสัมพันธ์กับภูมิภาค เพื่อส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ ความร่วมมือ และการพัฒนาทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลก

โดยสรุป

เวียดนามป้องกันความเสี่ยงทางยุทธศาสตร์ในการหลีกเลี่ยงผลกระทบจากการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซีย จีน และสหรัฐฯ โดยเวียดนามจะยังคงรักษาสมดุลความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซีย จีน และสหรัฐฯ ด้วยวิธีการทูตแบบไม่ลู่ลมของเวียดนาม คือ แสวงหาผลประโยชน์ที่แตกต่างจากชาติมหาอำนาจ ขณะเดียวกัน ก็ป้องกันความเสี่ยงในการพึ่งพาพันธมิตร หรือเผชิญหน้ากับมหาอำนาจใดมหาอำนาจหนึ่ง

สำหรับประเทศไทย ควรวางตัวเป็นกลางในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ไม่นอเียงต่อชาติมหาอำนาจใดมหาอำนาจหนึ่ง โดยดำเนิน

ยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้วยการเสริมสร้างความสมดุลใหม่ (Strategic New Equilibrium) โดยบางเรื่องก็ให้ความสำคัญกับประเทศมหาอำนาจหนึ่ง ในขณะที่อีกบางเรื่องก็ให้ความสำคัญกับประเทศหนึ่ง ซึ่งความสมดุลนี้จะต้องมีการปรับตลอดเวลา โดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interests) เป็นสำคัญ พร้อมทั้งยึดหลักความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและหนึ่งเดียวของอาเซียนในการต่อรองกับชาติมหาอำนาจ

ที่มา: <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/idss/ip24056-putins-visit-to-hanoi-hardly-a-challenge-to-vietnam-us-strategic-partnership/>

SSC Focus ฉบับที่ 9/67

เวียดนาม กรณีข้อพิพาททะเลจีนใต้

ทะเลจีนใต้ (South China Sea) เป็นพื้นที่ที่ได้รับความสนใจจากประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เนื่องด้วยการมีตำแหน่งที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ และการคาดการณ์ว่าเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ทะเลจีนใต้มีความสำคัญทางด้านภูมิศาสตร์การเมือง ความมั่นคง และเศรษฐกิจ ข้อพิพาททะเลจีนใต้เกิดจากการอ้างสิทธิเหนือเกาะและการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างจีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย และไต้หวัน ซึ่งปัจจุบันยังหาข้อสรุปเรื่องการอ้างสิทธิทับซ้อนไม่ได้ และคาดว่าจะ เป็นกระบวนการที่ยืดเยื้อ เนื่องจากจีนได้ประกาศแผนที่มาตรฐานฉบับใหม่ (A new standard map) โดยเพิ่มเส้นประใหม่ เส้นที่ 10 บริเวณตะวันออกของไต้หวัน เมื่อ 28 ส.ค. 66 ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม เวียดนามได้โต้แย้งว่าจีนไม่เคยมีอธิปไตยเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ (Spratly Islands) และหมู่เกาะพาราเซล (Paracel Islands) ก่อนทศวรรษ 1940 แต่เวียดนามเคยปกครองหมู่เกาะพาราเซลและหมู่เกาะสแปรตลีย์มาตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 โดยมีหลักฐานอ้างอิงทางประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์การอ้างกรรมสิทธิ์ของเวียดนาม

เวียดนามใช้การอ้างกรรมสิทธิ์ทางประวัติศาสตร์ในการค้นพบ และใช้สิทธิครอบครองพื้นที่ รัฐบาลเวียดนามได้เริ่มอ้างกรรมสิทธิ์บริเวณทะเลจีนใต้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1956 โดยแสดงหลักฐานว่ามีปฏิสัมพันธ์กับดินแดนบริเวณพาราเซลมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 16 พร้อมแถลงว่าหมู่เกาะพาราเซลถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของเวียดนามในการรวมประเทศภายใต้ราชวงศ์เหงียน (Nguyen) และมีการบริหารจัดการเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์สมัยกษัตริย์ Thanh Tong ศตวรรษที่ 15

เดือนกันยายน 1973 รัฐบาลเวียดนามใต้ได้ผนวกหมู่เกาะสแปรตลีย์เข้ากับจังหวัดฟุกตื (Phuoc Tuy) อย่างไรก็ตามจีนได้คัดค้านต่อคำประกาศนี้ จนกระทั่งปี 1975 เมื่อมีการรวมประเทศของเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้ ได้มีการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือหมู่เกาะนี้อีกครั้ง โดยใช้เหตุผลทางการค้นพบ และการเข้าครอบครองบริหารจัดการ เวียดนามยังยืนยันความชอบธรรมในการเป็นเจ้าของหมู่เกาะด้วยการออกแถลงการณ์สรุปตกขาว ปี 1978 เวียดนามได้ตีพิมพ์ “สมุดปกขาว” เพื่อใช้สนับสนุนข้ออ้างกรรมสิทธิ์ของตนเหนือหมู่เกาะพาราเซลและสแปรตลีย์ โดยมีข้ออ้างสำคัญ ได้แก่ การอ้างแผนที่เขตทางหาย (Quang Ngai) ซึ่ง

รวบรวมในศตวรรษที่ 17 และอ้างบันทึกทางประวัติศาสตร์ของทางการเวียดนามว่า กษัตริย์ราชวงศ์เกีย ลอง (Gia Long) ได้ปกครองหมู่เกาะพาราเซล ในปี 1816 โดยได้สร้างวัดและปักป้ายไว้บนเกาะในปี 1925 และในปี 1956 เวียดนามได้จัดส่งเรือรบไปยึดครองหมู่เกาะตริงซา (TruongSha) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสแปรตลีย์

ในปี 1979 เกิดเหตุการณ์สำคัญ 2 เหตุการณ์ระหว่าง เวียดนามกับจีน จนนำมาสู่ความสัมพันธ์ขั้นแตกหักของทั้งคู่ คือ 1) จีนได้ก่อสงครามตามแนวชายแดนเวียดนามซึ่งรู้จักในชื่อว่า “สงครามสังสอนเวียดนาม” และ 2) เกิดการปะทะกันระหว่างกองทหารเรือเวียดนามและจีนในทะเลตะวันออกเขตทะเลบริเวณหมู่เกาะพาราเซล ทำให้ในช่วงต้นปี 1988 จีนนำทหารเข้ายึดครองบางเกาะที่หมู่เกาะสแปรตลีย์ พร้อมกับการปะทะกันจนมีทหารเวียดนามเสียชีวิต

แม้ว่าในปี 1991 เวียดนามและจีนจะสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการอีกครั้ง หลังยุติความสัมพันธ์มานานับทศวรรษ แต่สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีนและเวียดนามในทะเลจีนใต้ ยังคงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง

ในปี 2016 ได้ปรากฏภาพถ่ายดาวเทียมที่ถ่ายโดย บริษัท Planet Labs ซึ่งมีสำนักงานในสหรัฐฯ เผยให้เห็นงานขุดลอกทรายบนแนวปะการังขนาดเล็กที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเวียดนาม เป็นกิจกรรมที่ปรากฏบนปะการังแลดด์ (Ladd Reef) ในหมู่เกาะสแปรตลีย์ ซึ่งโครงการริเริ่มความโปร่งใสการเดินเรือในเอเชีย (Asia Maritime Transparency Initiative : AMTI) ระบุว่า เวียดนามได้เพิ่มพื้นที่ราว 306 ไร่ บนดินแดนที่เวียดนามยึดครองในทะเลจีนใต้ อย่างไรก็ตามงานถมทะเลของเวียดนามยังถือว่าไม่มากนัก เมื่อเทียบสัดส่วนกับการถมทะเลของจีนในทะเลจีนใต้

ความร่วมมือระหว่างเวียดนามและฟิลิปปินส์ในทะเลจีนใต้

ในปี 2026 เวียดนามและฟิลิปปินส์ได้ลงนามในข้อตกลงเพื่อป้องกันเหตุการณ์ต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ และขยายความร่วมมือระหว่างกองกำลังรักษาชายฝั่งของพันธมิตรทั้งสองประเทศ เวียดนามและฟิลิปปินส์ได้ซ้อมรบร่วมกัน โดยกองกำลังรักษาชายฝั่งฟิลิปปินส์ส่งเรือลาดตระเวน BRP

Gabriela Silang ซ้อมรบร่วมกับ เรือลาดตระเวน CSB 8002 ของกองกำลังรักษาชายฝั่งของเวียดนาม บริเวณปากอ่าวมะนิลา ที่เป็นเส้นทางออกสู่ทะเลจีนใต้ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้รัฐบาลจีนไม่พอใจ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจีนยังคงอ้างสิทธิ์เชิงยุทธศาสตร์ในพื้นที่ของน่านน้ำเกือบทั้งหมด ซึ่งขัดแย้งกับคำตัดสินของศาลระหว่างประเทศเมื่อ 2016 ที่ตัดสินว่าการอ้างสิทธิ์นี้ไม่สอดคล้องกับหลักการทางกฎหมาย ต่อมาเวียดนามได้ยื่นคำร้องต่อองค์การสหประชาชาติ (UN) เพื่อขยายไหล่ทวีป (The Extended Continental Shelf : ECS) ในทะเลจีนใต้ โดยกระทรวงการต่างประเทศเวียดนามได้ยื่นขยายเขตไหล่ทวีปเกินกว่า 200 ไมล์ทะเลในปัจจุบันของเวียดนาม ถือเป็นการใช้สิทธิและพันธกรณีของรัฐบาลตามกฎหมายสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law Of the Sea : UNCLOS) ซึ่งครั้งนี้ถือเป็นครั้งที่ 3 ที่เวียดนามยื่นคำร้องเรื่องเขตไหล่ทวีป

ท่าทีเวียดนามต่อทะเลจีนใต้

(1) เวียดนามยึดกฎหมายระหว่างประเทศเป็นที่ตั้ง และการแก้ไขอย่างสันติวิธี โดยการแก้ไขข้อพิพาททะเลจีนใต้จะยึดกฎหมายระหว่างประเทศเป็นที่ตั้ง โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ฉบับปี 1982 แนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea : DOC) และแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct on South China Sea : COC) ที่กำลังหารือกันอยู่

(2) รัฐบาลเวียดนามเรียกร้องให้จีนยุติการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างบนเกาะแก่งต่าง ๆ ในหมู่เกาะสแปรตลีย์ กับหมู่เกาะพาราเซลโดยย้ำว่า เวียดนามมีทั้งหลักฐานตามกฎหมายและประวัติศาสตร์ที่พิสูจน์ว่าทั้ง 2 เกาะเป็นของเวียดนาม การสร้างสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ที่ Chau Vien (Cuarteron Reef) กับ Gac Ma (Johnson South Reef) ทั้ง 2 เป็นส่วนหนึ่งของหมู่เกาะสแปรตลีย์ ได้ละเมิดอธิปไตยเวียดนาม และสัญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (DOC) ขอให้ปฏิบัติตามอนุญาโตตุลาการซึ่งตั้งขึ้นภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทางทะเล (UNCLOS)

(3) เวียดนามยินดีประสานความร่วมมือและรับความช่วยเหลือจากประเทศอื่น ๆ หากต้องเผชิญหน้าจีน รัฐบาลเวียดนามจะร้องขอให้สหรัฐฯ แสดงบทบาทเข้มแข็งขึ้น กีดกันไม่ให้จีนสร้างสิ่งปลูกสร้างเพิ่มเติมรวมทั้งสิ่งปลูกสร้างทางทหารตามเกาะแก่งต่าง ๆ ที่มีปัญหาเรื่องสิทธิ์ นอกจากสหรัฐฯ แล้ว เวียดนามยังได้รับความช่วยเหลือจากอีกหลายประเทศ เช่น จากญี่ปุ่น โดยในปี 2014 ญี่ปุ่นส่งมอบเรือรบ 6 ลำแก่เวียดนาม เพื่อเสริมความเข้มแข็งในการปกป้องน่านน้ำเวียดนาม

วิเคราะห์ผลกระทบต่อเวียดนามจากข้อพิพาทในทะเลจีนใต้

(1) กระทั่งต่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของเวียดนาม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมประมงและกิจการสำรวจน้ำมัน เนื่องจากทะเลจีนใต้มีทรัพยากรที่สมบูรณ์ อีกทั้งเป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญ การพยายามมีบทบาทของจีนในการอ้างสิทธิ์เหนือทะเลจีนใต้ เช่นการส่งเรือตรวจการ

ชายฝั่งและการสร้างเกาะเทียม เหล่านี้ถือเป็นการคุกคามการเข้าถึงทรัพยากรของเวียดนาม และกระทบต่อเศรษฐกิจเวียดนามในการนำเข้าและส่งออกสินค้า

(2) ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างเวียดนามและจีนมีความตึงเครียด ส่งผลต่อบทบาทและความเป็นเอกภาพของอาเซียน เนื่องจากเวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้อาเซียนขาดประสิทธิภาพในการประสานนโยบายด้านความมั่นคงและไม่สามารถเสริมสร้างเสถียรภาพในภูมิภาคร่วมกัน

(3) เวียดนามส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพความสามารถทางทหาร เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามที่เพิ่มขึ้นจากจีน เวียดนามได้ลงทุนในการปรับปรุงความสามารถของกองทัพ การเสริมสร้างกำลังทางทะเล การซื้อเทคโนโลยีใหม่ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการป้องกันประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือกับพันธมิตรโดยเฉพาะสหรัฐฯ ซึ่งสหรัฐฯ และเวียดนามได้ร่วมมือกันเพื่อดำเนินการในเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในภูมิภาค เช่น การฝึกแบบพหุภาคีทางทะเล “Rim of the Pacific Exercise” ที่นำโดยสหรัฐฯ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะต่อไทยและกองทัพไทย

(1) กองทัพและรัฐบาลไทยควรมีบทบาทเป็นตัวเชื่อมเพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาละจีนใต้เป็นทะเลแห่งสันติภาพ ไทยควรใช้ประโยชน์จากสถานะที่ไม่ได้เป็นประเทศที่อ้างสิทธิ์ มีความเป็นมิตรกับทุกประเทศ รวมทั้งจีน ไทยสามารถเป็นผู้เล่นที่มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ได้ เช่น การขับเคลื่อนการเจรจา ประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (COC) และปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (DOC) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล การกำจัดขยะทางทะเล ความปลอดภัยในการเดินเรือ และภัยพิบัติ เป็นต้น เพื่อช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมความร่วมมือและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

(2) ไทยควรสนับสนุนการร่วมมือกันพัฒนาพื้นที่ในลักษณะที่จะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย โดยไทยอาจเสนอกรณีความตกลง Joint Development Area (JDA) ไทย - มาเลเซียเป็นตัวอย่างของการร่วมสำรวจและขุดเจาะน้ำมันและก๊าซในบริเวณตอนใต้ของอ่าวไทย

อ้างอิง

- ชาญชัย คุ้มปัญญา. (2563). <https://www.thaipost.net/main/detail/72492>
- ดุสิตวัฒน์ เชาว์ดี. (2558). <https://www.navedu.navy.mi.th/stg/docs/chaina2.pdf>
- ปฤณต์ อภิรัตน์. (2560). <https://image.mfa.go.th/mfa/0/yZ0EO327fd/nbt/nbt9/IS/9029.pdf>
- มติชนออนไลน์. (2567). https://www.matichon.co.th/foreign/news_4687597
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2559). https://www.ssc-thailand.org/uploads_ssc/research20180824153507920_6218282.pdf
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2567). https://www.ssc-thailand.org/uploads_ssc/research_202405271716781131558185.pdf
- เอกรินทร์ บำรุงศักดิ์. (2565). <https://www.bbc.com/thai/international-53893154>

สถานการณ์ระดับโลก

1. ขั้วมหาอำนาจ

1.1 สหรัฐอเมริกา

สรุปสถานการณ์สหรัฐอเมริกา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ
ร.ท.หญิง ภิญญา อุไรรัตน์

สถานการณ์ของสหรัฐอเมริกา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความมั่นคงภายในประเทศ ในห้วงเดือน มิ.ย.-ส.ค. 67 มีประเด็นความเคลื่อนไหวสำคัญ สรุปได้ดังนี้

เมื่อ 10 มิ.ย. 67 อาเซียนและสหรัฐอเมริกา ทวีติการพัฒนาร่วมมือระหว่างกัน การหารือระหว่างนายเคิร์ท แคมเบลล์ รมช.กต.สหรัฐฯ กับนายเกา กิม ฮวน เลขาธิการอาเซียน ในห้วงเยือนสหรัฐฯ (Working

Visit) ระหว่าง 10-13 มิ.ย. 67 อาเซียนและสหรัฐฯ ย้ำการพัฒนาความร่วมมือหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์แบบรอบด้าน (ASEAN-U.S. Comprehensive Strategic Partnership) โดยทั้งสองฝ่ายหารือประเด็นที่เป็นข้อกังวลร่วมกัน สนับสนุนบทบาทของลาวในฐานะประธานอาเซียน ความเป็นแกนกลางของอาเซียน และส่งเสริมความร่วมมือภายใต้เอกสารมุมมองของอาเซียนต่ออินโด-แปซิฟิก (ASEAN Outlook on the Indo-Pacific-AOIP)

เมื่อ 13 มิ.ย. 67 ประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดนของสหรัฐฯ และประธานาธิบดี โวโลดีมีร์ เซเลนสกี ของยูเครน เตรียมลงนามในความตกลงด้านความมั่นคงสหรัฐฯ - ยูเครน ระยะ 10 ปี ในห้วงที่ผู้นำทั้งสองประเทศเยือนอิตาลีเพื่อร่วมการประชุมผู้นำ (13-15 มิ.ย. 67) เพื่อเป็นหลักประกันว่าสหรัฐฯ จะจัดหาความช่วยเหลือทางทหารที่หลากหลายให้กับยูเครนเพื่อตอบโต้การโจมตีจากรัสเซีย รวมทั้งเป็นกรอบความร่วมมือระยะยาวในการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ให้กับกองทัพยูเครนโดยการสนับสนุนของสหรัฐฯ แม้อดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์จะชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ใน พ.ย. 67

เมื่อ 9-11 ก.ค. 67 สหรัฐฯ จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำเนโท และฉลองวาระครบรอบ 75 ปีของการก่อตั้งพันธมิตรด้านความมั่นคง ปัจจุบันมีสมาชิกรวม 32 ประเทศจากยุโรปและอเมริกาเหนือ โดยการหารือครั้งนี้จะมีประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) ยืนยันการสนับสนุนยูเครน 2) ส่งเสริมบทบาทด้านการป้องกันและป้องปราม 3) ร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มการผลิตและขยายฐานภาคอุตสาหกรรม 4) กระชับความเป็นหุ้นส่วนกับพันธมิตรให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และ 5) การปฏิบัติตามพันธกรณีด้านงบประมาณของแต่ละประเทศและการป้องกันร่วม นอกจากนี้ ประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดนสกีของยูเครน จะเข้าร่วมหารือในการประชุมสถานะโต-ยูเครน ในห้วงเดียวกัน รวมทั้งผู้นำออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์ ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุมครั้งนี้เช่นกัน

เมื่อ 28 ก.ค. 67 ญี่ปุ่นและสหรัฐฯ จะจัดการประชุมร่วมระหว่าง รมว.กต. กับ รมว.กห. ได้แก่ 1) การประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านความมั่นคง (Security Consultative Committee-SCC) ญี่ปุ่น-สหรัฐฯ

(การประชุม 2+2) เพื่อหารือประเด็นความท้าทายด้านความมั่นคงที่ทั้งสองประเทศเผชิญ และแนวทางจัดทำความร่วมมือด้านความมั่นคงและกลาโหมใน

ภูมิภาค และ 2) การประชุม รมต.ญี่ปุ่น-สหรัฐฯ ว่าด้วยการขยายการป้องปราม (Extended Deterrence) เพื่อหารือประเด็นความร่วมมือด้านการรับมือภัยคุกคามระหว่างสหรัฐฯ และญี่ปุ่น

เมื่อ 28 ก.ค. 67 ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสหรัฐฯ จัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านกลาโหม โดยนายคิฮาระ มินรุ รมว.กห.ญี่ปุ่น นายชิน ว็อน-ซิก รมว.กห.เกาหลีใต้ และ พล.อ.ลอยด์ ออสติน รมว.กห.สหรัฐฯ ลงนามบันทึกความร่วมมือ (Memorandum of Cooperation-MOC) ที่กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น เพื่อจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านกลาโหมระหว่างสามประเทศให้เป็นรูปธรรมและยั่งยืนมากขึ้น ที่สำคัญได้แก่ การหารือเชิงนโยบายระดับ จนท.อาวุโส การแบ่งปันข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคง และการฝึกร่วม/ผสมเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางทหารในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่รุนแรงขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งจากการที่เกาหลีเหนือพัฒนาขีปนาวุธและอาวุธนิวเคลียร์อย่างต่อเนื่อง จีนเพิ่มกิจกรรมทางทหารในทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก และรัสเซียยกระดับความร่วมมือทางทหารกับเกาหลีเหนือและจีน

เมื่อ 7 ส.ค. 67 เกาหลีใต้ สหรัฐฯ และญี่ปุ่นจะเร่งหารือการจัดตั้งกลไกทางเลือกเพื่อติดตามและรายงานการบังคับใช้ข้อมติคว่ำบาตรเกาหลีเหนือของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ภายในปี 2567 แทนคณะผู้เชี่ยวชาญของคณะมนตรีความมั่นคง (Security Council Panel of Experts) ซึ่งเป็นกลไกเดิม หลังจากรัสเซียใช้สิทธิยับยั้งการต่ออายุคณะผู้เชี่ยวชาญ เมื่อ เม.ย. 67 โดยทั้งสามฝ่ายกังวลต่อกิจกรรมชั่วร้ายของเกาหลีเหนือ และเรียกร้องให้เกาหลีเหนือระงับกิจกรรมดังกล่าว พร้อมกลับสู่การเจรจาเพื่อปลดอาวุธนิวเคลียร์บนคาบสมุทรเกาหลี

เมื่อ 12 ส.ค. 67 สหรัฐฯ เพิ่มประจำการกองเรือในภูมิภาคตะวันออกกลางเพื่อยกระดับการป้องปรามโดยมีแถลงการณ์ของ พล.อ.ลอยด์ ออสติน รมว.กห.สหรัฐฯ ว่า สหรัฐฯ ได้มีคำสั่งเคลื่อนพลกองเรือบรรทุก บ.รบ USS Abraham Lincoln รวมถึง บ.รบ F-35C Lightning II และเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ตีสืบนาวุธ USS Georgia เข้าประจำการที่กองบัญชาการกลางสหรัฐฯ (U.S. Central Command-CENTCOM) ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ท่ามกลางความตึงเครียดที่ทวีความรุนแรงขึ้นในภูมิภาค เพื่อยกระดับมาตรการป้องปรามและปกป้องอิสราเอล รวมทั้งป้องกันไม่ให้ความขัดแย้งขยายตัวบานปลาย ตลอดจนเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ โดยกองเรือดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนกองเรือบรรทุก บ.รบ USS Theodore Roosevelt ที่ประจำการอยู่แล้วในภูมิภาค ทั้งนี้ สหรัฐฯ ยังคงให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของพลเรือนและตัวประกันที่อยู่ในการควบคุมของกลุ่มฮิซบอลเลาะห์และจะขับเคลื่อนกระบวนการเจรจาข้อตกลงหยุดยิงระหว่างอิสราเอล-กลุ่มฮิซบอลเลาะห์ให้แล้วเสร็จ

เมื่อ 10 ส.ค. 67 รองประธานาธิบดีแฮร์ริสมีคะแนนนิยมนำอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ใน 3 รัฐ swing states จากเว็บไซต์ USA Today รายงานผลสำรวจของ The New York Times ร่วมกับ Siena College ระหว่าง 5-9 ส.ค. 67 ว่า รองประธานาธิบดีแฮร์ริส มีคะแนนนิยมนำอดีต

ประธานาธิบดีทรัมป์ใน 3 รัฐสำคัญที่มีจำนวนผู้สนับสนุน พรรคเดโมแครต และพรรครีพับลิกันใกล้เคียงกัน (swing state) โดยร้อยละ 50 ของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงในรัฐมิชิแกน วิสคอนซิน และเพนซิลเวเนีย จะลงคะแนนให้รองประธานาธิบดีแฮร์ริส ขณะที่ร้อยละ 46 จะลงคะแนนให้อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ ทั้งนี้ ผู้ที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงที่ลงทะเบียนเข้าร่วมการสำรวจความคิดเห็นครั้งนี้ มีจำนวน 1,973 คน และมีค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 2.6

เมื่อ 21 ส.ค. 67 รมว.กท.อินเดียจะเยือนสหรัฐอเมริกา เพื่อกระชับความร่วมมือด้านกลาโหม นายราชนาล สิงห์ รมว.กท.อินเดีย จะเดินทางเยือนสหรัฐฯ อย่างเป็นทางการ ระหว่าง 23-26 ส.ค. 67 เพื่อหารือกับ พล.อ. ลอยด์ ออสติน รมว.กท.สหรัฐฯ และนายเจค ชัลลิแวน ทพ.ความมั่นคงของทำเนียบประธานาธิบดีสหรัฐฯ ประเด็นการจัดหาอากาศยานไร้คนขับ (Drone) 31 MQ-9B การเสนอให้ผลิตยานลำเลียงพลทหารราบ และการผลิตร่วมเครื่องยนต์ไอพ่น GE F414 ในอินเดีย อีกทั้ง รมว.กท.อินเดีย จะเป็นประธานการประชุมร่วมกับภาคอุตสาหกรรมกลาโหม และพบปะชุมชนอินเดียในสหรัฐฯ โดยการเยือนครั้งนี้จะเป็นการขยายความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์รอบด้านระดับโลก (Comprehensive Global Strategic Partnership) ระหว่างอินเดียบกับสหรัฐฯ

เมื่อ 22 ส.ค. 67 สหรัฐฯ และอินเดียส่งเสริมความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรด้านความมั่นคงกท.สหรัฐฯ เผยแพร่แถลงการณ์ ว่า กท.สหรัฐฯ และ กท.อินเดีย ลงนามความตกลงในการจัดหาทรัพยากรด้านความมั่นคงทวิภาคี (Security of Supply Arrangement-SOSA) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการป้องกันประเทศระหว่างกัน ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและลดความเสี่ยงจากสภาวะชะงักงันของห่วงโซ่อุปทาน ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือภายใต้ข้อริเริ่มการค้าและเทคโนโลยีป้องกันประเทศระหว่างสหรัฐฯ กับอินเดีย (U.S.-India Defense Technology and Trade Initiative-DTTI)

โดยสหรัฐฯ จะจัดให้อินเดียเป็นหุ้นส่วนภายใต้ระบบการจัดสรรและลำดับความสำคัญทรัพยากรด้านการป้องกันประเทศ (Defense Priorities and Allocations System-DPAS) ซึ่งจะทำให้อินเดียได้รับสิทธิพิเศษในการรับทรัพยากรด้านการป้องกันประเทศจากสหรัฐฯ

เมื่อ 22 ส.ค. 67 ฟิลิปปินส์-สหรัฐฯ เตรียมจัดประชุมประจำปีด้านกลาโหมใน 29 ส.ค. 67 พ.อ. Francel Margareth Padilla โฆษกกองทัพฟิลิปปินส์ (AFP) เปิดเผย เตรียมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมประจำปีระหว่าง AFP กับกองบัญชาการภาคพื้นอินโด-แปซิฟิก ของสหรัฐฯ ภายใต้กรอบ Mutual Defense Board and Security Engagement Board (MDB-SEB) ใน 29 ส.ค. 67 ที่เมือง Baguio โดยมุ่งเน้นการกำหนดทิศทาง การวางแผนนโยบายด้านการป้องกันและความมั่นคง และการฝึก ระหว่างกองกำลัง รวมทั้งการอนุมัติกิจกรรมที่จะจัดขึ้นในปี 2568 ทั้งนี้ การประชุม MDB-SEB เป็นการกระชับความร่วมมือระหว่างฟิลิปปินส์กับสหรัฐฯ รวมถึงย้ำความมุ่งมั่นของทั้งสองฝ่ายต่อสนธิสัญญาป้องกันร่วม (MDT) การส่งเสริมภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ที่เปิดกว้างและเสรี ตลอดจนความสัมพันธ์อันยาวนานระหว่างกองทัพฟิลิปปินส์กับสหรัฐฯ

บทสรุป หัวข้อที่ผ่านมา สหรัฐฯ มุ่งให้ความสำคัญต่อการแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ในการรวมพันธมิตรในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ยุโรป และอาเซียน โดยมุ่งพัฒนาแนวทางความร่วมมือใหม่ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นตามที่ระบุไว้ในอย่างชัดเจนในยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐอเมริกา 2022 (National Security Strategy 2022) เพื่อเสริมความแข็งแกร่งตามเป้าหมายที่สอดคล้องร่วมกันในการกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือทวิภาคี ท่ามกลางสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนต่าง ๆ เพื่อรักษาบทบาทความเป็นมหาอำนาจหนึ่งเดียวในโลกของสหรัฐฯ ท้ายสุดนี้ ประเด็นสำคัญที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด คือ การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ 2024 ที่จะเป็บบททดสอบประชาธิปไตยของอเมริกา ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั่วโลกในทุกด้านอย่างแน่นอน

อ้างอิง รายงานสถานการณ์ต่างประเทศ, สำนักข่าวกรองแห่งชาติ จาก https://www.nia.go.th/niaweb59/Default_TH_.asp

รมว.กท.อินเดียบังเอียนสหรัฐฯ เพื่อกระชับความร่วมมือด้านกลาโหม

1.2 จีน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ ร.ท.หญิง นิตยา งานไว

สรุปสถานการณ์ของจีน

สถานการณ์ของจีนในห้วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2567 มีความเคลื่อนไหวที่สำคัญกับประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ดังนี้

เมียนมา เป็นประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์กับจีนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นประเทศที่จะทำให้จีนมีการเชื่อมต่อกับมหาสมุทรอินเดีย ทำให้จีนมีความสัมพันธ์กับเมียนมาทั้งด้านเศรษฐกิจ การลงทุน พลังงาน ตลอดจนการเมือง และการเมืองภายในของเมียนมา

ด้านเศรษฐกิจและการลงทุน จีนมีการลงทุนในเมียนมาล่าสุดกับบริษัทจากเกาหลีใต้ คือ บริษัท POSCO International ของเกาหลีใต้ได้ลงนามในสัญญามูลค่า 523 ล้านดอลลาร์สหรัฐกับบริษัท China Offshore Oil Engineering (COOEC) ของรัฐบาลจีน เมื่อ 17 กรกฎาคม 2567 เพื่อขยายแหล่งก๊าซ Shwe ในระยะที่ 4 บริเวณนอกชายฝั่งรัฐยะไข่ โดย

ครอบคลุมการจัดหาเทคโนโลยีทางวิศวกรรมและวัสดุที่จำเป็นสำหรับโครงการ รวมทั้งจะรับผิดชอบการก่อสร้างแท่นขุดเจาะ ท่อส่งก๊าซ และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นอื่น ๆ สำหรับการขุดเจาะก๊าซระดับความลึก 1,000 เมตร ทั้งนี้ การผลิตก๊าซจากแหล่ง Shwe เริ่มต้นเมื่อปี 2556 โดยมีการส่งออกก๊าซธรรมชาติ 500 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวันไปยังประเทศจีน ผ่านท่อส่งก๊าซความยาว 793 กิโลเมตร ผ่านรัฐยะไข่ ภาคมณฑลยูนนาน และรัฐฉาน เข้าสู่จีน (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2567)

ด้านการเมืองและการทหาร กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (People's Liberation Army-PLA) จัดการซ้อมรบด้วยกระสุนจริงบริเวณพรมแดนจีน-เมียนมา บริเวณใกล้เมือง Ruili และเมือง Zhenkang โดยรัฐบาลมณฑลยูนนานแจ้งเตือนให้ประชาชนที่จะเข้าพื้นที่ในวันและเวลาดังกล่าวปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด การซ้อมรบดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสามารถในการเคลื่อนที่เร็ว การฝึกปิดล้อมแบบ 3 มิติ และฝึกผสม โดยลาดตระเวนร่วมระหว่างหน่วยภาคพื้นดินและ

กองกำลังทางอากาศ ซึ่งการฝึกลาดตระเวนร่วมมีขึ้นหลังการสู้รบระหว่าง กองทัพเมียนมาและกองกำลังชนกลุ่มน้อยบริเวณพรมแดนจีนรุนแรงมากขึ้น จนกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนจีน (สำนักข่าว South China Morning Post, 2024 อ้างถึงจาก สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2567)

สปป.ลาว รัฐบาล สปป.ลาว ได้ร่วมมือกับรัฐบาลจีนปราบปราม ขบวนการหลอกลวงทางโทรศัพท์ (Call Center) ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ สามเหลี่ยมทองคำ โดยเจ้าแขวงบ่อแก้ว และเจ้าหน้าที่กระทรวงป้องกัน ความสงบเรียบร้อยกับนายจ้าง เหว่ย ประธานบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษ สามเหลี่ยมทองคำ เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว ซึ่งอยู่ตรงข้าม จ. เชียงราย ของไทย เพื่อเร่งปราบปรามขบวนการหลอกลวงทางโทรศัพท์ โดยรัฐบาล สปป. ลาว ได้สั่งการให้ยุติการเคลื่อนไหว และขนย้ายสิ่งของทั้งหมดออก จากพื้นที่ภายใน 25 สิงหาคม 2567 และจะจัดตั้งกองกำลังพิเศษเพื่อบังคับ ใช้คำสั่งดังกล่าว ซึ่งก่อนหน้านี้เมื่อเดือนมกราคม – มิถุนายน 2567 รัฐบาล สปป. ลาว ได้ตรวจพบขบวนการหลอกลวงทางโทรศัพท์ เคลื่อนไหวในเขต เศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวมากกว่า 400 แห่ง และเมื่อต้นเดือนสิงหาคม 2567 สามารถจับกุมผู้ต้องสงสัยทั้งสิ้น 1,389 คน เป็นชาวจีน 1,211 คน ชาว เวียดนาม 145 คน ชาวมาเลเซีย 16 คน ชาวเอธิโอเปีย 13 คน และชาว เมียนมา 4 คน ส่วนใหญ่มุ่งเป้าหมายเหยื่อชาวจีน สถานการณ์ดังกล่าว ทำให้รัฐบาลจีนได้ร่วมมือกับหน่วยงานใน สปป. ลาว เพื่อปราบปราม ขบวนการดังกล่าวมากขึ้น

ไทย เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2567 ไทยได้จัดการประชุมในกรอบ ความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง (Mekong-Lancang Cooperation : MLC) ครั้งที่ 9 ที่ จ. เชียงใหม่ โดยมีนางเอกสิริ ปิณฑะรุจิ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานร่วมในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ ร่วมกับ ฯพณฯ นายหวัง อี้ สมาชิกกรรมการเมืองคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกลางว่าด้วยการต่างประเทศ และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมี รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของ กัมพูชา สปป. ลาว และเมียนมา และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศเวียดนาม เข้าร่วมการประชุมด้วย

การประชุมครั้งนี้จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “สู่อนาคตร่วมของภูมิภาคแม่โขง -ล้านช้างที่ปลอดภัยยิ่งขึ้นและยั่งยืน (Towards the Shared Future of a Safer and Sustainable Mekong-Lancang Region)” โดยให้ความสำคัญกับเรื่องการเร่งแก้ไขปัญหาคาความท้าทายเร่งด่วนที่ส่งผลกระทบต่อ

ความปลอดภัยและความผาสุกของประชาชน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการ พัฒนาที่ยั่งยืน ดังนี้

1. แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศข้ามพรมแดน (PM 2.5)
2. อาชญากรรมข้ามพรมแดน โดยเฉพาะการลักลอบค้ายาเสพติด อาชญากรรมไซเบอร์ และการฉ้อโกงทางโทรคมนาคม ซึ่งเป็นประเด็นที่ ไทยผลักดัน
3. แนวทางส่งเสริมความร่วมมือด้านอื่น ๆ ในสาขาความร่วมมือ หลักภายใต้กรอบ MLC รวมถึงการส่งเสริมความเชื่อมโยง ทรัพยากรน้ำ และความหลากหลายทางชีวภาพ ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชน ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ภาคเอกชน

นอกจากนี้ที่ประชุมได้รับรองเอกสารผลลัพธ์ 4 ฉบับ ซึ่งจะเป็นพื้นฐาน สำหรับการสานต่อความร่วมมือในอนาคตในสาขาเกี่ยวข้อง ได้แก่

1. แถลงข่าวร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง ครั้งที่ 9
2. ข้อริเริ่มว่าด้วยการกระชับความร่วมมือด้านทรัพยากรน้ำ แม่โขง-ล้านช้าง
3. แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยข้อริเริ่มอากาศสะอาดแม่โขง-ล้านช้าง และ
4. แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือในการปราบปราม

อาชญากรรมข้ามพรมแดนภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง รวมถึงได้รับทราบความพร้อมของไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ผู้นำกรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง (MLC Leaders' Meeting) ครั้งที่ 5 ในปี 2568 (กระทรวงการต่างประเทศ, 2568)

ที่มา:

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. (2567). สถานการณ์ข่าวต่างประเทศ. เข้าถึงได้จาก <https://www.nia.go.th/news/category/1/?page=1>
กระทรวงการต่างประเทศ. (2567). การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง ครั้งที่ 9. เข้าถึงได้จาก <https://www.mfa.go.th/th/content/9th-mlc-fmm?page=5d5bd3c915e39c306002a907&menu=5d5bd3c915e39c306002a909>

ที่มา: กระทรวงการต่างประเทศ. (2567). การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง ครั้งที่ 9. เข้าถึงได้จาก <https://www.mfa.go.th/th/content/9th-mlc-fmm?page=5d5bd3c915e39c306002a907&menu=5d5bd3c915e39c306002a909>

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กกค.ศสย.สพท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

2. รัสเซีย-ยูเครน

สรุปสถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ
ร.ต.หญิง ปาณิสรา เทียนอ่อน ร.น.

สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย

โดยเฉพาะประเด็นเรื่องความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนมีประเด็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้เมื่อ 23 มิ.ย.67 นายอังเดร เบลูซอฟ รว.ก.รัสเซีย หรือทางโทรศัพท์กับ พล.อ. ลอยคอสติน รว.ก.สหรัฐฯ เกี่ยวกับสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน นับเป็นการหารือระหว่างสองฝ่ายเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก และหลังจากยูเครนใช้ชิปนาอูททางยุทธวิธี (ATACMS) ของสหรัฐฯ โจมตีเมืองเซวาสโตโพล บนคาบสมุทรไครเมีย ซึ่งส่งผลให้มีพลเรือนบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก

สำหรับสถานการณ์การสู้รบที่น่าสนใจ ได้แก่ การโจมตี

โรงพยาบาลเด็กอ็อกหมัดิต (Okhmadit) ในกรุงเคียฟ ในยูเครนเมื่อ 8 ก.ค. 67 ถูกนำมาเป็นประเด็นเข้าร่วมประชุมสุดยอด NATO ระหว่าง 9-11 ก.ค. 67 โดยรัสเซียมองว่าไม่ใช่เหตุบังเอิญและเป็นวิธีการสกปรกที่ยูเครนใช้มาแล้วหลายครั้ง ประกอบกับนาย Anatoly Antonov ออ.รัสเซีย/สหรัฐฯ วิจารณ์ผลการประชุมผู้นำ NATO ที่สหรัฐฯ เป็นเจ้าภาพในครั้งนี้ว่า มีความพยายามบีบคั้นให้ทุกภูมิภาคทั่วโลกอยู่ภายใต้ลัทธิล่าอาณานิคมใหม่ที่ NATO กำหนดขึ้น โดยประกาศสิทธิในการใช้กำลังในทุกพื้นที่ของโลก แม้จะไม่อยู่บนเงื่อนไขของการส่งเสริมประชาธิปไตย การปกป้องสิทธิมนุษยชน และการต่อต้านการก่อการร้าย

เมื่อ 6 ส.ค. 67 กองทัพอากาศรัสเซีย โดยเปิดปฏิบัติการพื้นดินเข้าไปยังแคว้นเคิร์สค์ (Kursk) ทางภาคตะวันตกของรัสเซีย จากรายงานของ พล.อ. Oleksandr Syrskyi ผบ.ทบ.ยูเครนรายงานสถานการณ์การสู้รบในการประชุมคณะเสนาธิการทหาร ก.ยูเครน หลังกองกำลังยูเครนสามารถรุกคืบเข้าไปลึกกว่า 30 กม. และสามารถควบคุมพื้นที่ของรัสเซียได้กว่า 1,000 ตร.กม. และยังระเบิดสะพานข้ามแม่น้ำไปอีก 3 แห่ง

ทางด้านการทหารของรัสเซีย รัสเซียมีเป้าหมายพัฒนากองทัพเรืออย่างรอบด้าน ทั้งเรือ เครื่องบิน ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างชายฝั่ง และโครงสร้างพื้นฐานของฐานทัพเรือ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการสู้รบและความแข็งแกร่งในพื้นที่สำคัญทางยุทธศาสตร์ รวมถึงการซ่อมแซมและปรับปรุงอุปกรณ์ต่าง ๆ กองทัพเรือรัสเซียจะได้รับเรือใหม่อีกกว่า 40 ลำภายในปี 2567 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2565 และ 2566 ที่ได้รับ 24 ลำ และ 30 ลำตามลำดับ

เมื่อ 31 ก.ค. 67 ว่า กองทัพอากาศรัสเซียซ้อมรบเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้อาวุธนิวเคลียร์เชิงยุทธวิธี ระยะที่ 3 ตามคำสั่งของประธานาธิบดีปูติน ซึ่งในระยะนี้กำลังพลของจะฝึกการติดตั้งหัวรบชนิดพิเศษและการใช้งานระบบชิปนาอูท Iskander รวมถึงฝึกการเคลื่อนย้ายยุทธโปกรณ์ทางลับไปยังพื้นที่ที่กำหนดเพื่อติดตั้งระบบการยิง ส่วนกองทัพอากาศจะฝึกติดตั้งหัวรบชนิดพิเศษบนอากาศยานและขึ้นบินลาดตระเวนตามพื้นที่ที่กำหนด

ความสัมพันธ์รัสเซีย-จีน มีการจัดการฝึกร่วมทางทะเลในมณฑลกว่างตุงภายใต้รหัส Exercise Joint Sea-2024 ที่เมืองจ้านเจียง มณฑลกว่างตุง ห้วงกลางเดือนก.ค. 67 ซึ่งจีนส่งเรือพิฆาต Nanning Type

052D เรือฟริเกต Xianning และ Dali Type 054A เรือส่งกำลังบำรุง Weishanhu Type 903 และเฮลิคอปเตอร์ Shipborne ขณะที่ฝ่ายรัสเซียส่งเรือคอร์เวต Gromkiy และ Rezkiy และเรือบรรทุกน้ำมัน Irkut เข้าร่วม โดยเป็นการฝึกด้วยกระสุนจริงในหลายรูปแบบ

ความสัมพันธ์รัสเซีย-เมียนมา นายชาร์ลี ตาน รว.กระทรวงอุตสาหกรรมเมียนมา เดินทางเยือนรัสเซียระหว่าง 7-12 ก.ค. 67 เพื่อเข้าร่วมงาน Industrial Expo ครั้งที่ 14 ณ เมือง Yekaterinburg และได้พบหารือกับนาย Anton Alikhanov รว.กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า รัสเซีย เกี่ยวกับความร่วมมือด้านสิ่งทอ น้ำมันประกอบอาหาร การผลิตปูนซีเมนต์ การนำเข้าวัตถุดิบสำหรับผลิตยา และการก่อสร้างโรงงานเหล็กหมายเลข 2 ตั้งอยู่ใกล้เมืองตองจีทางตอนใต้ของรัฐบาล ให้แล้วเสร็จ

ความร่วมมือระหว่างรว.กต. ของรัสเซีย จีน และสปป.ลาว เมื่อ 25 ก.ค. 67 จัดการประชุมไตรภาคีครั้งแรก ที่นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง โดยในที่ประชุมชื่นชมข้อริเริ่มแถบและเส้นทาง (BRI) และการบูรณาการ BRI กับสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (EAEU) รวมถึงการเชื่อมต่องานกันผ่านรถไฟจีน-ลาว และรถไฟบรรทุกสินค้าจีน-ยุโรป

บทสรุปจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ที่ดำเนินมาเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 2 ปี ระยะเวลาจะเห็นความพยายามของยูเครนในการโจมตีรัสเซียในหลายภูมิภาค โดยเฉพาะภูมิภาค Kursk ซึ่งปัจจุบันได้มีการรายงานว่ายูเครนสามารถยึดพื้นที่ดังกล่าวคืนได้ประมาณ 1,000 ตร.กม. และยังระเบิดสะพานข้ามแม่น้ำอีก 3 แห่ง ซึ่งถือว่าเป็นการตัดเส้นทางลำเลียงกำลังพลและความช่วยเหลือของรัสเซียไม่ให้เข้าสู่พื้นที่ยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ รัสเซียก็เสริมสร้างความแข็งแกร่งของกองทัพผ่านการสนับสนุนและพัฒนากองทัพเรือในทุกรูปแบบ รวมถึงเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้อาวุธนิวเคลียร์เชิงยุทธวิธีหากมีความจำเป็นจะต้องปฏิบัติการ นอกจากนี้รัสเซียยังพิจารณาลดระดับความสัมพันธ์ทางการทูตกับชาติตะวันตก เนื่องจากสหรัฐฯ และพันธมิตรชาติตะวันตกมีส่วนร่วมในความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครน ส่งผลให้สถานการณ์ทวีความตึงเครียดมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน รัสเซียก็เพิ่มความสำคัญและความใกล้ชิดกับประเทศต่าง ๆ ในเอเชียมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะจีนที่มีการฝึกทหารร่วมกัน เพื่อเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการกับภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเลร่วมกัน ตลอดจนสนับสนุนด้านอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงและพลังงานให้กับจีน ซึ่งรัสเซียถือเป็นผู้ส่งออกก๊าซรายใหญ่ที่สุดของจีน นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือระหว่างรว.กต. ของ สปป.ลาว จีน และรัสเซียในการบูรณาการความร่วมมือของ BRI และ EAEU รวมถึงการส่งเสริมอุตสาหกรรมและการค้ากับเมียนมา โดยปัจจุบันเมียนมาเป็นประเทศที่ 13 ที่ใช้ระบบการชำระเงิน Mir ของรัสเซีย

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศสย.สพ.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

3. ยุโรป

สรุปสถานการณ์ภายในทวีปยุโรป

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ
ร.ต.หญิงปณิสรา เทียนอ่อน ร.น.

สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป มีประเด็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะประเด็นทางการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงของผู้นำประเทศผ่านการเลือกตั้ง โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

สหภาพยุโรป (EU) การเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภายุโรปซึ่งจัดขึ้นทุก 5 ปี และรอบนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 6-9 มิ.ย. 67 ถือเป็นการเลือกตั้งที่สำคัญ และมีส่วนในการกำหนดทิศทางนโยบายของสหภาพยุโรป (EU) ทั้งด้าน

ความมั่นคง เศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ หรือนโยบายผู้อพยพ เพื่อให้ประชาชนจากประเทศสมาชิก EU ทั้งหมด 27 ประเทศ เลือกสมาชิกเข้าไปเป็นผู้แทนจำนวน 720 ที่นั่ง โดยผลการเลือกตั้งสะท้อนไปทั่วทั้งทวีป หลังจากที่มีผู้นำบางคนประสบกับความพ่ายแพ้ ในขณะที่บางคน พรรคฝ่าย

ขวาและพรรคขวากลางได้รับการเลือกตั้งและเข้ากุมผลประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญ เช่น ฝรั่งเศส แนวร่วมซึ่งรวมถึงพรรคเรโนลซองซ์ของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง ได้รับคะแนนเสียงเพียงร้อยละ 14.6 กลุ่มขวากลาง National Rally (Rassemblement National: RN) ของ มารีน เลอ แปง ได้รับคะแนนเสียงร้อยละ 31.3 ผลลัพธ์ดังกล่าวส่งผลให้มาครงต้องยุบรัฐสภาฝรั่งเศสทันทีและเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งอย่างรวดเร็ว

ขณะที่พรรคฝ่ายกลางในเยอรมนีก็ประสบความล้มเหลวเช่นกัน นายกรัฐมนตรีโอลาฟ ชอลซ์เห็นว่าพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยของเขาถูกบังคับให้อยู่ในอันดับที่สาม ตามหลังพรรคทางเลือกสำหรับเยอรมนี (AfD) ซึ่งเป็นพรรคขวากลาง โดยรวมแล้ว พรรคฝ่ายขวาในเยอรมนีได้รับคะแนนเสียงมากกว่าร้อยละ 45

ฝรั่งเศส ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง ประกาศยุบสภาและเตรียมจัดการเลือกตั้งใหม่รอบแรกในวันที่ 30 มิ.ย. 67 และรอบสองในวันที่ 7 ก.ค. 67 โดยผลการเลือกตั้งรัฐสภารอบที่สอง ส่งผลให้ฝรั่งเศสเผชิญกับสถานะ “รัฐสภาผสม” (Hung parliament) ดังนั้น การจัดตั้งรัฐบาลผสมท่ามกลางแนวนโยบายของแต่ละพรรคที่มีความแตกต่างกัน อาจส่งผล

ต่อนโยบายโดยรวมของประเทศ ซึ่งอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการลงทุนระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้จ่ายทางการคลังที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายซ้ายที่ได้ที่นั่งในสภาสูงสุด มีแผนเก็บภาษีในกลุ่มคนรวยมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการลงทุนและภาคธุรกิจในประเทศได้

สหราชอาณาจักร ผลการเลือกตั้งเมื่อ 4 ก.ค. 67 ส่งผลให้พรรคแรงงาน (Labour Party) ภายใต้การนำของ เซอร์ เคียร์ สตาร์เมอร์ (Keir Starmer) ชนะแลนด์สไลด์ ถือเป็นการเปลี่ยนขั้วทางการเมืองจากพรรคอนุรักษนิยม (Conservative) ครั้งแรกในรอบ 14 ปี ซึ่งพรรคแรงงานมีจุดยืนทางการเมืองไปทาง “ซ้ายกลาง” และไม่สนับสนุนแผนการปรับลดรายจ่ายภาครัฐที่รัฐบาลเดิมเสนอไว้ พร้อมทั้ง มุ่งเน้นการเพิ่มรายได้จากภาครัฐจากการเลิกยกเว้นภาษีให้กับผู้มีถิ่นพำนักที่ไม่มีภูมิลำเนาในสหราชอาณาจักร ลดการเลี่ยงภาษี รวมถึงเก็บภาษีเพิ่มขึ้นจากค่าธรรมเนียมโรงเรียนเอกชนและบริษัทพลังงาน

บทสรุป สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภายุโรปที่ผ่านมา ถือว่าเป็นปรากฏการณ์ขวากลางที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะประเทศฝรั่งเศส อิตาลี เบลเยียม และเยอรมนี มีแนวโน้มว่าจะสร้างปรากฏการณ์ครองที่นั่ง MEP ได้สูงสุดเท่าที่เคยมีมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองการเมืองโลกที่สำคัญที่มีกระแสความนิยมฝ่ายขวา หรือแนวคิดชาตินิยมในยุโรปที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งตอกย้ำความคิด เมื่อประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงของฝรั่งเศส ถึงขั้นประกาศยุบสภาและเตรียมจัดการเลือกตั้งใหม่ แต่ปรากฏว่าแนวร่วมพรรคฝ่ายซ้ายได้รับความนิยมน้อยกว่าฝ่ายขวา จนนำไปสู่การจัดตั้งรัฐบาลผสมขึ้น ขณะเดียวกันการเลือกตั้งทั่วไปของสหราชอาณาจักรที่ผู้นำพรรคแรงงานหรือฝ่ายกลางซ้ายได้รับชัยชนะถล่มทลายเหนือพรรคอนุรักษนิยมที่ครองอำนาจมาอย่างยาวนานกว่า 14 ปี แต่คะแนนของผู้นำฝ่ายขวาของสหราชอาณาจักรก็ถือว่าเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจและน่าจับตามองเช่นเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่า การเลือกตั้งในยุโรปมีทิศทาง/สวนทางกับสหราชอาณาจักรอย่างสิ้นเชิง อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจภายหลังจากการเลือกตั้ง คือ แนวทางหรือนโยบายทางการเมืองของผู้นำใหม่แต่ละประเทศนั้นจะเป็นอย่างไร ท่ามกลางความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในท่วงมโลก

4. ตะวันออกกลาง – แอฟริกา – เอเชียใต้

4.1 สถานการณ์ตะวันออกกลางและแอฟริกา

สรุปสถานการณ์ภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ
และ น.ต.หญิงจิตราภรณ์ จิตตร ร.น.

ภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกา

รถยนต์ไฟฟ้าสัญชาติจีน รุกตลาดรถยนต์ EV ตะวันออกกลาง

นีโอ (Nio) ผู้ผลิตรถยนต์ไฟฟ้า (EV) สัญชาติจีน เปิดเผยในการประชุมผลประกอบการเมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 67 ว่า บริษัทฯ มีแผนขยายธุรกิจไปยังตะวันออกกลางในปีนี้ และน่าจะเริ่มนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการใน

สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ได้ภายในสิ้นปีนี้ โดยความเคลื่อนไหวดังกล่าวเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่บริษัทคู่แข่งเริ่มขยายกิจการไปทั่วโลก โดยบริษัทนีโอได้รับเงินทุนสนับสนุนจากนักลงทุนตะวันออกกลาง และมียอดส่งมอบรถยนต์สูงสุดเป็นประวัติการณ์ในเดือน พ.ค. ที่ 20,544 คัน เป้าหมายของบริษัทนีโอ เป็นการจำหน่ายรถยนต์ในจีนและบางส่วนในยุโรปเป็นหลัก โดยมุ่งเน้นไปที่ตลาดระดับไฮเอนด์ ซึ่งแบรนด์จะคุ้มทุนหากขายได้เดือนละประมาณ 30,000 คัน

ทั้งนี้ คู่แข่งอย่าง BYD ก็เปิดตลาดรถยนต์ EV ในตะวันออกกลาง ด้วยเช่นกัน โดยประเทศที่สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์เป็นประเทศแรก

ผู้ส่งออกธัญพืชรัสเซียมุ่งเป้ารุกตลาดตะวันออกกลาง-แอฟริกาเหนือ

ผู้ส่งออกธัญพืชของรัสเซียเริ่มหันมารุกตลาดสำคัญในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ อีกทั้งกระชับความสัมพันธ์กับอินเดียและจีน

กระทรวงเกษตรของรัสเซียระบุว่า การประชุมร่วมกับผู้ส่งออกธัญพืช ที่ประชุมมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่า การปฏิเสธการนำเข้าธัญพืชของตุรกีจะไม่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพด้านการส่งออกของรัสเซีย โดยตั้งแต่วันที่ 1 ก.ค. รัสเซียมีแผนลดปริมาณธัญพืชในคลัง ออกสู่ตลาดโลก ลงเหลือ 60 ล้านตัน

ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้ส่งออกภายในประเทศจะมุ่งเป้าไปที่ตลาดสำคัญ ๆ ในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ ตลอดจนการพัฒนาความสัมพันธ์กับอินเดียและจีน ซึ่งมีความคืบหน้าในการจัดหาพืชตระกูลถั่วและธัญพืชอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง เมื่อพิจารณาจากผลผลิตที่สูงของปีแล้ว รัสเซียมุ่งเป้าจะส่งออกธัญพืชกว่า 70 ล้านตันไปยังตลาดโลก ซึ่งรวมถึงข้าวสาลีจำนวน 53 ล้านตัน โดยในปัจจุบัน 1 ใน 4 ของการขนส่งข้าวสาลีในตลาดโลกมาจากรัสเซีย

สำนักข่าวซินหัวรายงานว่า กระทรวงเกษตรของตุรกีได้ระงับการนำเข้าข้าวสาลีตั้งแต่วันที่ 21 มิ.ย.-15 ต.ค. เพื่อสนับสนุนผู้ผลิตในท้องถิ่น ในขณะที่ราคาธัญพืชคาดว่าจะปรับตัวลดลง

BOI เตรียมเปิด สนง.ที่ซาอุดีฯ ตั้งเป้าดึงดูดลงทุนจากตะวันออกกลางสู่ไทย

เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) เปิดเผยว่า ระหว่างวันที่ 13-15 ก.ค. 67 รวม.ต่างประเทศนำคณะหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนไทย เดินทางไปเยือนประเทศซาอุดีอาระเบีย เพื่อจัดงานประชุมภาคธุรกิจครั้งใหญ่ “Thai – Saudi Investment Forum” และงานเจรจาจับคู่ธุรกิจ

พร้อมทั้งเป็นประธานในพิธีเปิดสำนักงานบีโอไอ ณ กรุงริยาด ประเทศซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการในวันที่ 14 ก.ค. 67 ซึ่งจะเป็นสำนักงานเศรษฐกิจการลงทุนในต่างประเทศแห่งที่ 17 และเป็นแห่งแรกในภูมิภาคตะวันออกกลาง โดยจะรับผิดชอบทั้งภารกิจดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายเข้าสู่ประเทศไทย และการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการไทยที่สนใจไปลงทุนในตะวันออกกลาง

เลขาธิการบีโอไอ กล่าวว่า การเดินทางไปซาอุดีอาระเบียในครั้งนี้ จะมีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างไทย – ซาอุดีฯ รวมกว่า 10 ฉบับด้วย

ทั้งนี้ หลังจากรัฐบาลไทยและซาอุดีฯ ได้ฟื้นฟูความสัมพันธ์กันในปี 2565 รัฐบาลทั้งสองฝ่าย ได้จัดคณะเดินทางเยือนซึ่งกันและกันมากกว่า 10 ครั้ง รวมทั้งเร่งสร้างความร่วมมือผ่านกลไกคณะกรรมการต่าง ๆ เพื่อแสวงหาโอกาสทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน ทำให้มีแนวโน้มความสนใจลงทุนเพิ่มขึ้น

เลขาธิการบีโอไอ กล่าวว่า ประเทศซาอุดีฯ มีกองทุน Public Investment Fund (PIF) ซึ่งเป็นหนึ่งในกองทุนความมั่งคั่งแห่งชาติ ที่มีการลงทุนสูงที่สุดในโลก และกำลังเร่งขยายการลงทุนในประเทศต่าง ๆ ตามวิสัยทัศน์ Saudi Vision 2030 ที่มีแผนพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย และสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และไทย

โดยจะเน้นลงทุนเพิ่มเติมในสาขาโลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี อีกทั้งให้ความสนใจเป็นพิเศษกับอุตสาหกรรมเป้าหมายของไทย เช่น ธุรกิจดิจิทัลและนวัตกรรมขั้นสูง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การแพทย์ เกษตรและอาหารแปรรูป พลังงานสะอาด ยานยนต์สมัยใหม่ เป็นต้น

“ไทย และซาอุดีฯ มีศักยภาพในการเป็น Twin Hub ซึ่งกันและกัน โดยซาอุดีฯ อาจพิจารณาใช้ไทยเป็นฐานการลงทุน เพื่อขยายธุรกิจเข้าสู่ภูมิภาคอาเซียน และใช้ประโยชน์จากความตกลง RCEP ที่เป็นเขตการค้าเสรีที่ใหญ่ที่สุดของโลก ขณะที่นักธุรกิจไทย สามารถใช้โอกาสจากความร่วมมือกับซาอุดีฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของตะวันออกกลาง ในการขยายตลาดไปสู่ทั้งภูมิภาคตะวันออกกลางที่มีประชากรมากกว่า 400 ล้านคน และมีกำลังซื้อสูง การเปิดสำนักงานบีโอไอที่ซาอุดีฯ ในครั้งนี้ จะช่วยสร้างความร่วมมือ และผลักดันการลงทุนระหว่างกันให้มีความคืบหน้า และเกิดผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น”

ตะวันออกกลางตึงเครียด! เดือนแรงงานไทยชะลอเดินทางไปอิสราเอล-เลบานอน

โฆษกกระทรวงแรงงาน เผยว่า รวม.แรงงาน ได้รับรายงานจากกรมการจัดหางาน ฝ่ายแรงงาน ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทลอาวีฟ และสำนักงานแรงงานในประเทศซาอุดีอาระเบีย เกี่ยวกับสถานการณ์ความตึงเครียดในอิสราเอลและเลบานอน ซึ่งมีแนวโน้มขยายตัวและทวีความรุนแรงมากขึ้น จากเหตุการณ์เมื่อวันที่ 31 ก.ค. 67 ในอิหร่าน

โดยกระทรวงแรงงานได้ประเมินสถานการณ์แล้ว จึงขอแจ้งให้แรงงานไทยชะลอการเดินทางไปทำงานในอิสราเอล และเลบานอนทุกวิธีการเดินทางเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

สำหรับการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ ถือเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงแรงงาน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยในปีนี้ตั้งเป้าหมายไว้ 100,000 คน ซึ่งตัวเลข ณ สิ้นเดือน ก.ค. 67 ได้จัดส่งแรงงานไทยไปแล้ว 77,918 คน หรือคิดเป็น 77.92% ของเป้าหมาย

นายภูมิพัฒน์ เหมือนจันทร์ โฆษกกระทรวงแรงงาน เผยว่า นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รวม.แรงงาน ได้รับรายงานจากกรมการจัดหางาน ฝ่ายแรงงาน ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทลอาวีฟ และสำนักงานแรงงานในประเทศซาอุดีอาระเบีย เกี่ยวกับสถานการณ์ความตึงเครียดในอิสราเอล และเลบานอน ซึ่งมีแนวโน้มขยายตัวและทวีความรุนแรงมากขึ้น จากเหตุการณ์เมื่อวันที่ 31 ก.ค. 67 ในอิหร่าน

“บลิงเกน” เดินทางถึงอิสราเอล มุ่งผลักดันข้อตกลงหยุดยิงในกาซา

นายแอนโทนี บลิงเกน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา เดินทางถึงกรุงเทลอาวีฟ ประเทศอิสราเอล ในวันอาทิตย์ (18 ส.ค.) โดยถือเป็นการเยือนตะวันออกกลางครั้งสุดท้ายเพื่อพยายามผลักดันข้อตกลงหยุดยิงในฉนวนกาซา ขณะที่กลุ่มฮามาสกล่าวว่า อิสราเอลขัดขวางความพยายามในการหยุดยิงในฉนวนกาซา

เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐเปิดเผยว่า ในทริปเยือนตะวันออกกลางครั้งที่ 9 นับตั้งแต่การสู้รบเปิดฉากขึ้นเมื่อเดือนต.ค.ปีที่แล้ว นายบลิงเกนมีกำหนดการพบกับผู้นำระดับสูงของอิสราเอล ซึ่งรวมถึงนายกรัฐมนตรี เนทันยาฮู และเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจการเยือนอิสราเอล นายบลิงเกนมีกำหนดการเยือนอียิปต์เป็นประเทศต่อไป

เจ้าหน้าที่อาวุโสในรัฐบาลประธานาธิบดีโจ ไบเดน กล่าวกับสำนักข่าวรอยเตอร์ระหว่างเดินทางไปยังกรุงเทลอาวีฟว่า ตอนนี้การเจรจาเพื่อบรรลุข้อตกลงสงบศึกและปล่อยตัวประกันจากฉนวนกาซาได้ดำเนินมาถึง “จุดเปลี่ยน” แล้ว โดยระบุว่าตอนนี้เป็นเวลาที่สำคัญอย่างยิ่ง

สำนักข่าวรอยเตอร์รายงานว่ ประเทศที่เป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ย ได้แก่ กาตาร์ สหรัฐ และอียิปต์ ควบน้ำล้นเหลวในการลดความขัดแย้งเพื่อบรรลุข้อตกลงในการเจรจาที่ยืดเยื้อมานานหลายเดือน ขณะที่ความรุนแรงในฉนวนกาซายังคงดำเนินต่อไปโดยไม่มีทีท่าว่าจะยุติลง

อิสราเอลและอียิปต์เปิดฉากโจมตีครั้งใหม่

กองทัพอิสราเอลเปิดเผยว่า เครื่องบินรบได้เปิดการโจมตีเป้าหมายกลุ่มอียิปต์ในเลบานอนเมื่อช่วงเช้าวันอาทิตย์ที่ 25 ส.ค. 67 ตามเวลาท้องถิ่น หลังจากตรวจพบความเคลื่อนไหวว่าจะมีการยิงขีปนาวุธและจรวดเข้ามายังอิสราเอล

“เพื่อเป็นการป้องกันตนเองและขจัดภัยคุกคามเหล่านี้ กองกำลังป้องกันประเทศอิสราเอล (IDF) ได้โจมตีต่อเป้าหมายกลุ่มก่อการร้าย” แดเนียล ฮาการี โฆษกกองกำลังป้องกันประเทศอิสราเอล กล่าว

อิสราเอลระบุว่าพลเรือนเลบานอนได้รับการแจ้งเตือนให้อพยพออกจากพื้นที่ที่กลุ่มอียิปต์กำลังมีปฏิบัติการในพื้นที่

หลังจากอิสราเอลออกมาเปิดเผยไม่นาน กลุ่มอียิปต์ระบุว่าได้ส่งฝูงโดรนชุดใหญ่โจมตีอิสราเอล เพื่อตอบโต้เหตุสังหารผู้นำปีกทหารอาวุโสของอียิปต์เมื่อเดือนที่แล้ว

ช่วงเช้าวันที่ 25 ส.ค. ในภาคเหนือของอิสราเอล มีรายงานของเสียงสัญญาณเตือนภัยจากขีปนาวุธที่มุ่งหน้าเข้ามา แต่ไม่มีรายงานว่ามีการลงมือยิงตอบโต้

อิสราเอลปฏิบัติการโจมตีทั่วฉนวนกาซา ส่งรถถังบุกกลางเมืองข่านยูนิส

กองกำลังอิสราเอลปฏิบัติการโจมตีทั่วฉนวนกาซา รวมทั้งส่งรถถังบุกใจกลางเมืองข่านยูนิสทางตอนใต้ของฉนวนกาซา ส่งผลให้มีชาวปาเลสไตน์เสียชีวิตอย่างน้อย 34 รายในวันพุธ (28 ส.ค.) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขของปาเลสไตน์เปิดเผยว่า การโจมตีเมืองข่านยูนิสคร่าชีวิตประชาชนไปอย่างน้อย 11 คน

ส่วนในเมืองเดียร์ อัล-บาลาห์ ทางตอนกลางของฉนวนกาซา ซึ่งเป็นที่พักพิงของชาวปาเลสไตน์อย่างน้อย 1 ล้านคน ก็ถูกอิสราเอลโจมตี

ทางอากาศจนทำให้มีผู้เสียชีวิต 8 ราย ใกล้กับโรงเรียนซึ่งเป็นที่พักพิงของผู้พลัดถิ่น

ในค่ายผู้ลี้ภัยนูเซรัต ทางตอนกลางของฉนวนกาซา อิสราเอลได้โจมตีบ้านหลังหนึ่ง ส่งผลให้นักข่าว โมฮัมเหม็ด อาเบด-ราบโบ และนางสาวถูกสังหาร และทำให้จำนวนนักข่าวชาวปาเลสไตน์ที่เสียชีวิตด้วยน้ำมือของอิสราเอลเพิ่มขึ้นเป็น 172 ราย นับตั้งแต่วันที่ 7 ต.ค.

ในช่วงไม่กี่วันมานี้ อิสราเอลได้ออกคำสั่งอพยพหลายครั้งทั่วฉนวนกาซา ซึ่งมากที่สุดนับตั้งแต่สงครามเปิดฉากขึ้นเมื่อเกือบ 11 เดือนที่แล้ว การกระทำดังกล่าวถูกคัดค้านอย่างหนักจากชาวปาเลสไตน์ องค์การสหประชาชาติ และเจ้าหน้าที่บรรเทาทุกข์ เนื่องจากพื้นที่พักพิงเพื่อมนุษยธรรมลดลงอย่างต่อเนื่องและแทบไม่เหลือพื้นที่ปลอดภัยแล้ว

กองทัพอิสราเอลระบุว่าได้สั่งอพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กลุ่มฮามาสและกองกำลังอื่น ๆ ใช้เป็นฐานที่มั่นในการโจมตีอิสราเอล ซึ่งรวมถึงการยิงจรวดเข้าไปในอิสราเอลด้วย

สำนักข่าวรอยเตอร์รายงานว่า กระทรวงสาธารณสุขของกาซาระบุว่า ชาวปาเลสไตน์มากกว่า 40,500 คนเสียชีวิตในสงครามนี้ ส่วนพื้นที่ก็ถูกทำลายจนเหลือแต่ซาก ขณะที่หน่วยงานด้านมนุษยธรรมระบุว่า ชาวปาเลสไตน์กว่า 2.3 ล้านคนต้องพลัดถิ่นครั้งแล้วครั้งเล่า รวมถึงขาดแคลนอาหารและยาอย่างรุนแรง

ลอบสังหารผู้นำฮามาส

การลอบสังหาร “อิสมาอีล ฮานียะห์” ผู้นำฝ่ายการเมืองกลุ่มฮามาสจากปฏิบัติการโจมตีทางอากาศด้วยจรวดนำวิถี เมื่อวันที่ 31 ก.ค. 67 ขณะเยือนกรุงเตหะรานเพื่อร่วมพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งของมาซูด เปเซเคียน ประธานาธิบดีคนใหม่ของอิหร่าน ทางกลุ่มฮามาส ออกมาระบุในทันทีว่าเป็นฝีมือของอิสราเอล ท่ามกลางการออกมาประณามของหลายประเทศ โดยเฉพาะ “อียิปต์ อียิปต์ อาลี คาเมเนอี” ผู้นำสูงสุดของอิหร่าน ประกาศอย่างแข็งกร้าวจะโจมตีอิสราเอลอย่างรุนแรง

เหตุการณ์ดังกล่าวยิ่งสร้างแรงกระตุ้นเพื่อให้สถานการณ์ความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลางลุกลามบานปลาย มีความเสี่ยงจะขยายวงกว้างจากสงครามระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาสในฉนวนกาซาที่ยืดเยื้อมาตั้งแต่เดือน ต.ค. ปีที่แล้ว กลายเป็นสงครามระหว่างอิสราเอลกับอิหร่านอย่างเต็มตัว ซึ่งแน่นอนจะมีประเทศพันธมิตรของอิหร่านร่วมกับกลุ่มติดอาวุธในอิรัก เยเมน และเลบานอน ระดมกำลังโจมตีอิสราเอลเพื่อชำระแค้น

ขณะที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) จัดประชุมฉุกเฉิน ตามคำร้องของผู้แทนถาวรอิหร่าน และการสนับสนุนของจีน รัสเซีย และแอลจีเรีย เพื่อหารือหลังเกิดเหตุลอบสังหารผู้นำฝ่ายการเมืองกลุ่มฮามาส โดยตัวแทนแต่ละชาติต่างแสดงความกังวล ว่าความขัดแย้งจะรุนแรงบานปลาย เช่นเดียวกับสหภาพยุโรป (EU) ออกมาเรียกร้องให้ทุกฝ่ายอดทนอดกลั้น หลีกเลี่ยงเพิ่มความขัดแย้ง เพราะไม่มีชาติใดจะได้ประโยชน์จากความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในวันออกกลาง

เหตุลอบสังหารผู้นำฝ่ายการเมืองกลุ่มฮามาสจะเกิดผลกระทบอย่างน้อย 3 เรื่อง คือ (1) การเจรจาหยุดยิงในฉนวนกาซา (2) การเผชิญหน้าระหว่างอิสราเอลกับอิหร่าน และ (3) การนำไปสู่สงครามในภูมิภาค

สรุป สถานการณ์ในภูมิภาคตะวันออกกลางที่ยังคงมีการโจมตีกันทางทหาร จะยังคงไม่ลุกลามออกไปนอกภูมิภาค แต่อาจสร้างความเสียหายต่อนอกภูมิภาค เพราะตะวันออกกลางเป็นจุดยุทธศาสตร์ เป็นจุดทรัพยากรน้ำมันที่จะมีการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ของมหาอำนาจทั้งหลายด้วย ขณะเดียวกันภูมิภาคแอฟริกาจะเป็นอีกพื้นที่ของการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์เพื่อคานอำนาจกันระหว่างมหาอำนาจอย่างจีนและอเมริกา

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

UNSC	Iran , China, Russia, Algeria, EU
ผลักดันข้อตกลงหยุดยิงตัวกลาง โกลีเดีย	USA, Qatar , Egypt
หัวหน้าฮามาสลับ	Iran
ถูกลอบสังหารที่อิหร่าน	Israel
	USA

ผลกระทบ

1. การเจรจาหยุดยิงในนามภาษา การลอบสังหาร "อิสมอิล ฮานีเยห์" ไม่ว่าจะมีอิทธิพลต่ออิหร่านหรือไม่ ย่อมส่งผลต่อการเจรจาหยุดยิงในนามภาษา และโอกาสที่จะยกระดับเป็นสงครามในตะวันออกกลาง
2. การเผชิญหน้าระหว่างอิหร่านกับอิรัก จะเปลี่ยนแปลงไปจากการใช้สงครามตัวแทน ไปสู่สงครามระหว่างกันโดยตรง
3. สงครามระดับภูมิภาค การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่สงครามในภูมิภาค แม้จะเชื่อว่า อิหร่านจะไม่ส่งความมั่นคงลงกับอิหร่าน แต่อิหร่านจะต่อสู้กับกลุ่มหัวรุนแรงที่ไม่รัฐ

ถ้าไม่หยุดสู้รบในนามภาษา อิหร่านจะเป็นต้นเหตุให้เหตุการณ์บานปลายไปทั่วภูมิภาค

ถ้าหยุดสู้รบ จะกระทบต่อสันติภาพของเมืองบนฐานการโต้ตอบ การใช้ยุทธศาสตร์ใหม่หรือ เจนัว น

4.2 เอเชียใต้

สรุปสถานการณ์เอเชียใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ

และ น.ส.ปณณภา โชติชินชาวี

สถานการณ์ประเทศอินเดีย

กระทรวงการต่างประเทศของอินเดียจัดสรรงบประมาณตามแผนงบประมาณประจำปี 2567-2568 เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ประเทศเพื่อนบ้าน ภายใต้นโยบาย Neighborhood First โดยประเทศที่ได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนเพิ่มขึ้น ได้แก่ เนปาล 7,000 ล้านดอลลาร์ ศรีลังกา 2,450 ล้านดอลลาร์ และเซเชลส์ 400 ล้านดอลลาร์ ขณะที่อัฟกานิสถานและมัลดีฟส์ยังคงได้รับเงินสนับสนุนเท่าเดิม 2,000 ล้านดอลลาร์ และ 4,000 ล้านดอลลาร์ ตามลำดับ ส่วนประเทศที่ได้รับเงินสนับสนุนลดลง ได้แก่ ภูฏาน 3,320 ล้านดอลลาร์ เมียนมา 2,500 ล้านดอลลาร์ มอริเชียส 3,700 ล้านดอลลาร์ และบังกลาเทศ 1,200 ล้านดอลลาร์ สำหรับโครงการท่าเรือ Chabahar ในอิหร่านยังคงได้รับการจัดสรรงบประมาณ 100 ล้านดอลลาร์ ต่อเนื่องเป็นปีที่สาม เป็นการย้ำถึงความสำคัญของการโครงการดังกล่าวที่อินเดียต้องการให้ท่าเรือ Chabahar เป็นประตูสู่อัฟกานิสถานและเอเชียกลาง โดยไม่ผ่านปากีสถาน

กระทรวงการต่างประเทศของอินเดียร่วมกับ Confederation of Indian Industry (CII) จะจัดการประชุม BIMSTEC Business Summit ครั้งแรก ที่กรุงนิวเดลี ระหว่าง 6-8 ส.ค. 67 โดยนายสุพรหมณัม ชัยคังกระมว.กต.อินเดียจะเป็นประธานเปิดการประชุม และมีผู้แทนจากสมาชิก BIMSTEC ทั้ง 7 ประเทศ (บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย เมียนมา เนปาล ศรีลังกา และไทย) บุคคลชั้นนำจากภาครัฐ ภาคธุรกิจ สถาบันวิจัย คลังสมอง รวมถึงผู้เชี่ยวชาญอุตสาหกรรมเข้าร่วม เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาค ผ่านความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนที่แข็งแกร่งระหว่างประเทศสมาชิก BIMSTEC ซึ่งที่ประชุมจะมีการหารือประเด็นหลากหลาย อาทิ การอำนวยความสะดวกทางการค้า การเชื่อมโยงในภูมิภาค ความมั่นคงด้านพลังงาน การเติบโตที่ครอบคลุม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ต่อมาในวันที่ 23 ส.ค. 67 กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ และกระทรวงกลาโหมอินเดีย ลงนามความตกลงในการจัดหาทรัพยากรด้านความมั่นคงทวิภาคี (Security of Supply Arrangement-SOSA) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการป้องกันประเทศระหว่างกัน ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและลดความเสี่ยงจากสถานะชะงักงันของห่วงโซ่อุปทาน ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือภายใต้ข้อริเริ่มการค้าและเทคโนโลยีป้องกันประเทศระหว่างสหรัฐฯ กับอินเดีย (U.S.-India Defense Technology and Trade Initiative-DTTI) โดยสหรัฐฯ จะจัดให้อินเดียเป็นหุ้นส่วนภายใต้ระบบการจัดสรรและลำดับความสำคัญทรัพยากรด้านการป้องกันประเทศ (Defense Priorities and Allocations System-DPAS) ซึ่งจะให้อินเดียได้รับสิทธิพิเศษในการรับทรัพยากรด้านการป้องกันประเทศจากสหรัฐฯ

อินเดียนำเข้าน้ำมันดิบจากรัสเซียเพิ่มขึ้น 1.97 ล้านบาร์เรลต่อวัน เมื่อ มิ.ย. 67 สูงที่สุดในรอบ 1 ปี ตั้งแต่ ก.ค. 66 โดยคิดสัดส่วนเปรียบเทียบรายเดือน (MoM) เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 และสัดส่วนเปรียบเทียบรายปี (YoY) เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ขณะที่ปริมาณการนำเข้าน้ำมันดิบจากอิรักและซาอุดีอาระเบียลดลง เมื่อเปรียบเทียบทั้ง MoM และ YoY ส่วนปริมาณการนำเข้าน้ำมันดิบจากสหรัฐฯ เมื่อ มิ.ย. 67 อยู่ที่ 331,000 บาร์เรลต่อวัน เพิ่มขึ้นจาก พ.ค. 67 ที่ 224,000 บาร์เรลต่อวัน และ เม.ย.67 ที่ 112,000 บาร์เรลต่อวัน

สถานการณ์ประเทศบังกลาเทศ

เชค ฮาซีน่า นายกรัฐมนตรีบังกลาเทศ ลาออกจากตำแหน่งแล้วเมื่อ 5 ส.ค. 67 และได้เดินทางโดยเฮลิคอปเตอร์ทหาร พร้อมน้องสาว หลบหนีออกนอกประเทศในวันเดียวกัน ซึ่งสื่อมวลชนต่างประเทศระบุว่า เฮลิคอปเตอร์ได้ลงจอดที่เมือง Agartala เมืองเอกของรัฐทริปุระ ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย หลังจากกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งไม่พอใจนโยบายของรัฐในการสงวนตำแหน่งงานราชการให้แก่ครอบครัวทหารผ่านศึกและการใช้ความรุนแรงของ จนท.ตำรวจในการปราบปรามมาตั้งแต่ต้น ก.ค. 67 ยกระดับการประท้วงบุกเข้าไปยังบ้านพักของ นรม. ขณะที่ชาวบังกลาเทศหลายพันคน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ชุมนุมต่อเนื่องปะทะกับตำรวจ ส่งผลให้มี

ผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 100 คน เมื่อ 4 ส.ค. 67 อย่างไรก็ตาม พล.อ. Waker-Us-Zaman ผบ.ทบ. แถลงผ่านทางสถานีโทรทัศน์ว่า จะจัดตั้งรัฐบาลชั่วคราว นับเป็นการยุติการปกครองบังกลาเทศของเขค อาชีนา ที่นานถึง 15 ปี

ต่อมาการสัมภาษณ์ของเขค อาชีนา อดีต นรม.บังกลาเทศ ซึ่งอยู่ระหว่างลี้ภัยทางการเมืองที่อินเดียเมื่อ 13 ส.ค. 67 กล่าวว่า สหรัฐฯ อยู่เบื้องหลังการขับนางพันจากตำแหน่งเมื่อ 5 ส.ค. 67 โดยใช้การเสียชีวิตของนักศึกษาเป็นเงื่อนไข เนื่องจากสหรัฐฯ ไม่พอใจที่เขค อาชีนา ไม่อนุญาตให้ใช้เกาะ Saint Martin ซึ่งเป็นเกาะขนาดเล็ก (เนื้อที่ 3 ตารางกิโลเมตร) ที่ตั้งอยู่ในอ่าวเบงกอล ทางตอนใต้ของบังกลาเทศ เป็นพื้นที่ปฏิบัติการทางทหาร นอกจากนี้ เขค อาชีนา ยังรู้สึกเสียใจที่เกิดเหตุการณ์วุ่นวายจนทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก และเชื่อว่า จะสามารถกลับบังกลาเทศได้ในเร็ว ๆ นี้

บทวิเคราะห์

ภายหลังจากการเลือกตั้งใหญ่ของอินเดีย นายกรัฐมนตรี นเรนทรา โมดี ได้รับชัยชนะขึ้นรับตำแหน่งต่อ ได้มีความพยายามขับเคลื่อนนโยบายด้านความมั่นคงทุกด้าน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ทั้งการสร้าง

ความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอินเดียกำลังพยายามที่จะสร้างรากฐานให้ตนเองก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจใหม่ ทั้งนี้อินเดียมีความสัมพันธ์อันดีต่อมหาอำนาจทั้งสองอย่างสหรัฐฯ และรัสเซีย พึ่งพาทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์และด้านพลังงานอย่างน้ำมันเชื้อเพลิง สะท้อนให้เห็นว่าอินเดียมีความสามารถในการรักษาดุลอำนาจกับมหาอำนาจทั้งสองได้อย่างดี เพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติของอินเดีย

สำหรับสถานการณ์ประเทศอื่นในเอเชียใต้อย่างบังกลาเทศที่มีปัญหาการเมืองภายในประเทศอาจไม่ได้ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคแต่ช่องว่างของปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเป็นโอกาสที่ชาตินิยมมหาอำนาจเข้ามาแทรกแซงและมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นทั้งต่อประเทศและภูมิภาค

ที่มา : <https://thaipublica.org/2014/01/sheikh-hasina/>
<https://www.b360nepal.com/detail/23167/bimstec-business-summit-calls-for-expanded-cooperation-2024-Aug-07-525200>
<https://www.nia.go.th/news/category/>

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

5. หมู่เกาะแปซิฟิก

สรุปสถานการณ์ในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ ร.ท.หญิง ภริญา อุไรรัตน์

สถานการณ์ของออสเตรเลีย ด้านความมั่นคงภายในประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในห้วงเดือน มิ.ย. – ส.ค. 67 มีประเด็นความเคลื่อนไหวสำคัญ สรุปได้ดังนี้

เมื่อ 29 ก.ค. 67 ออสเตรเลียแต่งตั้งให้ ผอ.หน่วยต่อต้านข่าวกรองกลับมาเป็นสมาชิกถาวรคณะกรรมาธิการความมั่นคง นาย Mike

Burgess ผอ.หน่วยต่อต้านข่าวกรองออสเตรเลีย ได้รับการแต่งตั้งให้กลับเข้าเป็นสมาชิกถาวรคณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Committee) หลัง ผอ.หน่วยข่าวกรอง และ ผอ.หน่วยต่อต้านข่าวกรองถูกถอดออกจากคณะกรรมาธิการดังกล่าวตั้งแต่ ม.ค. 67 และให้ทั้งสองคนเข้าประชุมเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องแทน โดย นาย James Peterson รว.ม.ท.เงา ระบุว่า ความ

เคลื่อนไหวดังกล่าวสะท้อนการตัดสินใจที่ผิดพลาด รัฐบาลไม่ควรถอด ผอ.หน่วยข่าวกรองออกจากคณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งชาติ

เมื่อ 5 ส.ค. 67 ออสเตรเลียเพิ่มระดับแจ้งเตือนภัยคุกคามก่อการร้ายในประเทศ โดยนาย Mike Burgess ผอ.หน่วยต่อต้านข่าวกรองออสเตรเลีย (Australian Security Intelligence Organisation-ASIO) แถลงว่า ออสเตรเลียเพิ่มระดับแจ้งเตือนภัยคุกคามการก่อการร้ายจาก

ระดับ 2 (Possible) เป็นระดับ 3 (Probable) หมายถึง มีโอกาสที่จะเผชิญการก่อการร้ายมากกว่าร้อยละ 50 ภายใน 12 เดือนข้างหน้า จากปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงในออสเตรเลียที่เปราะบางและคาดการณ์ได้ยากขึ้น เนื่องจากการชุมนุมประท้วงที่อาจขยายตัวเป็นความรุนแรง การจลาจล การโจมตีนักการเมือง ความเชื่อมั่นต่อสถาบันการเมืองและทางการลดลงตั้งแต่ช่วงการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และซ้ำเติมด้วยความขัดแย้งอิสราเอล-กลุ่มฮามาส เมื่อ ต.ค. 66 โดยรูปแบบการก่อเหตุมีแนวโน้มจะเป็นการก่อเหตุลำพัง (Lone actor) ใช้อาวุธที่หาได้ง่าย และยุทธวิธีอย่างง่าย อาจเกิดในสถานที่ที่มีคนพลุกพล่านในเมืองใหญ่ หรือกลุ่มเล็ก ๆ และยากต่อการตรวจจับสัญญาณล่วงหน้า ทั้งนี้ ระบบแจ้งเตือนภัยคุกคามการก่อการร้ายของออสเตรเลียแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 1) ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Not Expected) 2) เป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น (Possible) 3) อาจเกิดขึ้น (Probable) 4) คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected) และ 5) เกิดขึ้นแน่นอน (Certain)

บทสรุป ออสเตรเลียยังคงเผชิญกับความท้าทายในความมั่นคงรูปแบบใหม่นับจากการท่ามกลางการขยายอิทธิพลของจีนในมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งออสเตรเลียได้มุ่งมั่นรักษาพันธกรณีความมั่นคงทางทะเล รวมถึงระเบียบและบรรทัดฐานระหว่างประเทศ เนื่องจากออสเตรเลียเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่ต้องติดตามต่อไปในอนาคตในการแข่งขันทางภูมิยุทธศาสตร์ระหว่างสหรัฐฯ และจีน

อ้างอิง รายงานสถานการณ์ต่างประเทศ, สำนักข่าวกรองแห่งชาติ จาก https://www.nia.go.th/niaweb59/Default_TH_.asp

สถานการณ์ระดับภูมิภาค

1. เอเชียตะวันออก

สรุปสถานการณ์เอเชียตะวันออก

สรุปสถานการณ์ ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้

เรือ USS Theodore Roosevelt ของ ทร.สหรัฐฯ เข้าเทียบท่าที่เกาหลีใต้เมื่อ 22 มิ.ย. 67 เพื่อร่วมฝึกซ้อมไตรภาคีทางทะเลระหว่างสหรัฐฯ เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น ตามความตกลงยกระดับความร่วมมือด้านความมั่นคงเพื่อรับมือกับภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือที่มีแนวโน้มจะรุนแรงยิ่งขึ้นหลังเกาหลีเหนือจัดทำข้อตกลงด้านความมั่นคงกับรัสเซีย ทั้งนี้ เรือรบสหรัฐฯ เดินทางถึงเกาหลีใต้ 1 วันหลังจาก กต.เกาหลีใต้เรียก อท. รัสเซียประจำกรุงโซลเข้าพบเพื่อประท้วงกรณีเกาหลีเหนือและรัสเซียจัดทำข้อตกลงความมั่นคงที่จะส่งกองกำลังช่วยรบหากฝ่ายใดเข้าสู่สงคราม

ต่อมาในวันที่ 28 ก.ค. 67 นายคิฮาระ มิโนรุ รมว.กท.ญี่ปุ่น นายชิน ว็อน-ชิก รมว.กท.เกาหลีใต้ และ พล.อ.ลอยด์ ออสติน รมว.กท.สหรัฐฯ ลงนามบันทึกความร่วมมือ (Memorandum of Cooperation-MOC) ที่กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น เพื่อจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านกลาโหมระหว่างสามประเทศให้เป็นรูปธรรมและยั่งยืนมากขึ้น ที่สำคัญได้แก่ การหารือเชิงนโยบายระดับ จนท.อาวุโส การแบ่งปันข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคง และการฝึกซ้อม/ผสม เพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางทหารในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่รุนแรงขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งจากการที่เกาหลีเหนือพัฒนาขีปนาวุธและอาวุธนิวเคลียร์อย่างต่อเนื่อง จีนเพิ่มกิจกรรมทางทหารในทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก และรัสเซียยกระดับความร่วมมือทางทหารกับเกาหลีเหนือและจีน

สถานการณ์ เกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้

เมื่อวันที่ 4 ส.ค. 67 นายคิม จอง-อึน ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือเป็นประธานพิธีส่งมอบฐานยิงขีปนาวุธเคลื่อนที่ (Transporter Erector Launcher-TEL) ผลิตใหม่จำนวน 250 เครื่อง สำหรับยิงขีปนาวุธทางยุทธวิธีที่กรุงเปียงยาง เพื่อส่งมอบให้หน่วยรบแนวหน้าบริเวณเส้นแบ่งเขตแดนทางทหารติดกับพรมแดนเกาหลีใต้ ทั้งนี้ สื่อทางการของเกาหลีเหนือไม่ได้ระบุรายละเอียดของอาวุธ แต่ภาพถ่ายบ่งชี้ว่า ขีปนาวุธที่จะติดตั้งบน TEL เป็นขีปนาวุธ

นำวิถีพิสัยใกล้ (Short-Range Ballistic Missile-SRBM) รุ่น Hwasong-11D และสามารถติดตั้งหัวรบนิวเคลียร์ ผู้นำเกาหลีเหนือระบุว่า ระบบขีปนาวุธทางยุทธวิธีเป็นอาวุธสำคัญของกองทัพ และการประจำการระบบเป็นไปตามนโยบายเสริมสร้างความเข้มแข็งทางทหารของพรรคคนงานเกาหลี เพื่อป้องกันภัยคุกคามจากการขยายความร่วมมือทางทหารและอำนาจทางนิวเคลียร์ของสหรัฐฯ และพันธมิตร

ต่อมาในวันที่ 26 ส.ค. 67 รองประธานคณะกรรมการการข่าวกรองของรัฐสภาเกาหลีใต้แถลงว่า สำนักข่าวกรองแห่งชาติของเกาหลีใต้ (National Intelligence Service-NIS) ประเมินขีดความสามารถ

ระบบขีปนาวุธทางยุทธวิธีของเกาหลีเหนือว่า อาจเคลื่อนที่ไกลประมาณ 110 กม. ซึ่งพิสัยครอบคลุมพื้นที่ตอนกลางของเกาหลีใต้ อาทิ จ.ชุงช็องเหนือ และ จ.ชุงช็องใต้ หากเกาหลีเหนือประจำการระบบอาวุธโดยติดตั้งกับฐานยิงขีปนาวุธเคลื่อนที่ (Transporter Erector Launcher-TEL) จำนวน 250 เครื่อง บริเวณพรมแดนตามที่นายคิม จอง-อึน ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ ประกาศเมื่อต้น ส.ค. 67 แต่ไม่ชัดเจนว่า เกาหลีเหนือจะสามารถผลิตขีปนาวุธทางยุทธวิธีเพียงพอสำหรับความต้องการภายในประเทศ เนื่องจากเกาหลีเหนือส่งมอบอาวุธดังกล่าวให้รัสเซียด้วย

ซึ่งในห้วงกลางปี พ.ศ. 2565

-ปัจจุบัน เกาหลีเหนือส่งอาวุธให้รัสเซียด้วยตู้บรรทุกสินค้ามากกว่า 13,000 ตู้ ผ่านท่าเรือ Najin ทางตะวันออกของ

ประเทศ โดยประเมินว่าอาวุธดังกล่าวเป็นกระสุนปืนใหญ่ขนาด 152 มม. จำนวนมากกว่า 6 ล้านนัด ซึ่งรัสเซียพัฒนาความสัมพันธ์กับเกาหลีเหนือเพื่อนำเข้าอาวุธและกระสุนสำหรับทำสงครามระยะยาวกับยูเครน จำนวนตู้บรรทุกอาวุธที่เกาหลีเหนือส่งให้รัสเซียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนายชิน ว็อน-ชิก รมว.กท.เกาหลีใต้ เปิดเผยเมื่อ ก.พ. 67 ว่า เกาหลีเหนือส่งตู้บรรทุกอาวุธให้รัสเซียประมาณ 6,700 ตู้ ทั้งนี้ กท.เกาหลีใต้กับสหรัฐฯ ติดตามความร่วมมือทางทหารระหว่างเกาหลีเหนือกับรัสเซียอย่างใกล้ชิด โดยตั้งข้อสังเกตว่า เกาหลีเหนืออาจส่งกระสุนปืนใหญ่ขนาด 122 มม. อาวุธปล่อยนำวิถีต่อต้านอากาศยานแบบเคลื่อนที่ และจรวดต่อสู้อากาศยาน แลกเปลี่ยนกับเทคโนโลยีในการพัฒนาขีปนาวุธและดาวเทียมจารกรรม

บทวิเคราะห์

สืบเนื่องจากความร่วมมือทั้ง 3 ฝ่าย ระหว่างสหรัฐฯ ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ส่งผลความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ไปในทิศทางที่ดีขึ้นหลังจากที่มีความเคลือบแคลงใจและข้อพิพาทกันมาตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นยังสะท้อนให้เห็นว่าสหรัฐฯ และประเทศพันธมิตรอย่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้มีความพยายามในการเตรียมความพร้อมและขีดความสามารถในการป้องกันประเทศเพิ่มสูงขึ้นเพื่อรองรับ ต่อภัยคุกคามที่อาจจะเกิดจาก ศัตรูคู่ปักษ์เดียวกันอย่างเกาหลีเหนือและรัสเซีย เพราะมิตรภาพและความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศมีความเข้มแข็งมากขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือทางทหาร โดยเฉพาะการซื้อขายอาวุธและการสนับสนุนในสงครามรัสเซีย-ยูเครน

สำหรับประเด็นความขัดแย้งระหว่างสองประเทศอย่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้จะรุนแรงเพิ่มมากขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับท่าทีของทั้งสองประเทศที่แสดงออกเพื่อยุติข้อพิพาทกัน อีกทั้งขึ้นอยู่กับมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ และรัสเซียที่เข้ามามีบทบาทกับทั้งสองประเทศนี้ จึงต้องติดตามต่อไปอย่างใกล้ชิดเพราะความขัดแย้งอาจนำไปสู่การเกิดสงครามได้ทุกเมื่อ

ที่มา :

<https://www.nia.go.th/news/category/>

<https://www.infoquest.co.th/2024/418902>

<https://www.thebangkokinsight.com/news/world-news/1360543/>

2. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.1 กัมพูชา

สรุปสถานการณ์กัมพูชา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์
และ ร.อ.หญิง ศิวลิย์ สิริโรจนบริษัท

สถานการณ์ของประเทศกัมพูชาห้วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2567 มีประเด็นสำคัญในเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างกัมพูชากับประเทศต่าง ๆ” ในหลากหลายมิติ สรุปได้ดังนี้

มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน กระทรวงพลังงานและบ่อแร่ของลาว กระทรวงเหมืองแร่และพลังงานของกัมพูชา และกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์ ร่วมกันจัดตั้งคณะทำงานเพื่อส่งเสริมการซื้อขายไฟฟ้าข้ามพรมแดนระหว่างกันผ่านโครงข่ายใต้ทะเล เมื่อ 4 มิถุนายน 2567 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2567) โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างกรอบการค้าเงินงานที่ครอบคลุม และเพื่อสนับสนุนการพัฒนาโครงการซื้อ - ขายไฟฟ้าข้ามพรมแดนในอาเซียน อาทิ การปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแลและขั้นตอนการออกใบอนุญาตสำหรับการผลิต การส่งออก และการนำเข้าไฟฟ้า การอำนวยความสะดวกในการจัดทำข้อตกลงทางการค้า และส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการผลิตและส่งผ่านเพื่อให้การค้าไฟฟ้าข้ามพรมแดนระหว่างสามประเทศราบรื่น

มิติด้านการทหารและความมั่นคง ได้แก่ **กัมพูชากระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงและมนุษยธรรมกับญี่ปุ่น** โดย นางโยโกะ คามิกาวา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น ได้กล่าวระหว่างการเยือนศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดกัมพูชา (Cambodia Mine Action Center: CMAC) เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2567 ซึ่งก่อตั้งขึ้นในทศวรรษที่ 1990 (พ.ศ. 2533-2542) โดยทั้งสองประเทศเห็นพ้องว่า จะสานต่อความร่วมมือด้านการทหาร และความมั่นคงอย่างแนบแน่น (นิตยสารอินโดแปซิฟิก ดีเฟนส์ ฟอรัม, 2567) นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังได้ประกาศจะร่วมมือกับกัมพูชาและสนับสนุนเครื่องมือและการฝึกอบรมเก็บกู้วัตถุระเบิดให้แก่บุคลากรยูเครน สำหรับความร่วมมือด้านอื่น ๆ ญี่ปุ่นจะมอบเรือลาดตระเวนให้แก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกัมพูชา เพื่อใช้เสริมสร้างศักยภาพกองบัญชาการตำรวจน้ำในการกิจลาดตระเวน ช่วยเหลือประชาชน ปกป้องบูรณภาพแห่งดินแดน อธิปไตย และความมั่นคงตลอดแนวชายแดนทั้งทางบกและทางน้ำ โดยเฉพาะการปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล เป็นต้น

ต่อมา **นายคิฮาระ มิโนรุ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมญี่ปุ่นได้เยือนกัมพูชาอย่างเป็นทางการ** โดยได้พบหารือกับ พล.อ.เตีย เซียฮยา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของกัมพูชา รวมถึงนายกรัฐมนตรีฮุน มาเนต และอดีตนายกรัฐมนตรีฮุนเซน ที่เวลาในดำรงตำแหน่งประธานสภาสูง เพื่อยกระดับความร่วมมือกับกัมพูชาและเวียดนาม

เนื่องจากญี่ปุ่นเห็นว่าการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างญี่ปุ่นกับกัมพูชาและเวียดนามมีนัยสำคัญต่อความมั่นคงของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีเส้นทางเดินเรือที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ ทั้งนี้รัฐมนตรีกลาโหมทั้งสอง

ฝ่ายได้ให้คำมั่นที่จะส่งเสริมความร่วมมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านทรัพยากรบุคคลและการแลกเปลี่ยนการเยือนของบุคลากร ตามที่ระบุในบันทึกความเข้าใจปี 2556 (ผู้จัดการออนไลน์, 2567) ตลอดจนเห็นพ้องกันที่จะจัดหลักสูตรการฝึกทหารร่วมที่ครอบคลุมถึงปฏิบัติการกู้ภัยภัยพิบัติ และการแลกเปลี่ยนผู้ช่วยทูตทหาร

นอกจากนี้ **กัมพูชาและจีนหารือความร่วมมือปราบปรามการค้ายาเสพติดข้ามแดน** เมื่อ 16 กรกฎาคม 2567 คณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ปปส.) กัมพูชา และเลขาธิการคณะกรรมการควบคุมยาเสพติด และรองผู้อำนวยการสำนักควบคุมยาเสพติด กระทรวงความมั่นคงสาธารณะของจีน ณ ราชธานีพนมเปญ ได้หารือเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 2 ประเทศในการปราบปรามและป้องกันการลักลอบค้ายาเสพติดข้ามแดน พร้อมให้คำมั่นจะส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคีการปราบปรามอาชญากรรมข้ามแดนระหว่างประเทศและภายในภูมิภาค (ข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์, 2567)

กองทัพบกกัมพูชาและฟิลิปปินส์จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน ผลการหารือระหว่างนายกรัฐมนตรียูน มาเนต กับ พล.ท. Roy M Galido ผู้บัญชาการทหารบก (ผบ.ทบ.) ฟิลิปปินส์ ณ พระราชวังสันติภาพ ราชธานีพนมเปญ เมื่อ 30 กรกฎาคม 2567 โดยผู้บัญชาการทหารบกฟิลิปปินส์ กล่าวชื่นชมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกองทัพทั้งสองประเทศ และให้คำมั่นจะส่งเสริมและขยายความร่วมมือ อาทิ การฝึกร่วม การพัฒนาบุคลากร การแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ การปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีและการก่อการร้าย การรับมือภัยพิบัติ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการรักษาสันติภาพ (สำนักข่าว Sharing Intelligence Center, 2567) อนึ่งก่อนหน้านี้ เมื่อ 28 กรกฎาคม 2567 กองทัพบกกัมพูชาและกองทัพบกฟิลิปปินส์ ได้ร่วมปฏิบัติการฝึกร่วมทางทหารครั้งแรก รหัส “ปฏิบัติการ Kouprey” ที่ จ.กัมปงสปีอ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะต่อต้านการก่อการร้ายและรักษาสันติภาพ

มิติด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ **กัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกการประชุมว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการพัฒนาปาเลสไตน์** (the Conference on Cooperation among East Asian Countries for Palestinian Development: CEAPAD) อย่างเป็นทางการพร้อมกับลาว เมื่อ 19 กรกฎาคม 2567 โดยญี่ปุ่นและรัฐปาเลสไตน์ ในฐานะประธานร่วมของการประชุมระดับปฏิบัติการ CEAPAD ครั้งที่ 5 กล่าวต้อนรับทั้งสองประเทศอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ ที่ประชุมได้หารือถึงบทบาทของทางการปาเลสไตน์ในการฟื้นฟูและบูรณะฉนวนกาซา ความพยายามช่วยเหลือชาวปาเลสไตน์ และความสำคัญของการประสานงานและความร่วมมือผ่าน CEAPAD ในระหว่างการประชุม กัมพูชาให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อความพยายามของ CEAPAD ในการสนับสนุนและเสริมสร้างศักยภาพของปาเลสไตน์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงสันติภาพที่ยั่งยืน

แนวโน้มในอนาคตจากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น กัมพูชาได้ดำเนินความสัมพันธ์ในทุกมิติกับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในมิติด้านการทหารและความมั่นคง ซึ่งถือเป็นช่วงเวลาที่ความสัมพันธ์ระหว่างกัมพูชาและญี่ปุ่นยกระดับต่อกันสูงขึ้น โดยญี่ปุ่นสามารถสร้างความไว้วางใจ

กับผู้นำนโยบายระดับสูงของกัมพูชาโดยเฉพาะในประเด็นอ่อนไหวสำคัญต่าง ๆ แต่กัมพูชาไม่ได้ว่า ญ่ปุ่มีความใกล้ชิดกับสหรัฐฯ ผ่านกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงต่าง ๆ โดยเฉพาะการเป็นพันธมิตรจากเวทีสนทนาด้านความมั่นคงจตุภาคี (Quadrilateral Security Dialogue: QUAD)

และข้อตกลงแบ่งปันเทคโนโลยีแบบไตรภาคีระหว่างออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐฯ (AUKUS) ดังนั้นความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างกัมพูชาและญี่ปุ่น จึงมีผลต่อทิศทางนโยบายของทั้งสองประเทศในอนาคตท่ามกลางการแข่งขันระหว่างสหรัฐฯ และจีน

2.2 เมียนมา

สรุปสถานการณ์เมียนมา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ ร.ต. สิทธิชัย สุขะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา ในห้วง ก.ค. 67 - ส.ค. 67 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

สถานการณ์เมียนมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีน หวัง อี้ พบกับพลเอกอาวุโสหมิน อ่อง หล่าย ของเมียนมา ระหว่างการเยือนกรุงเนปีดอว์ โดยทั้งสองได้หารือประเด็นการจัด “การเลือกตั้งที่มีการเปิดกว้างให้ทุกฝ่ายเข้าร่วม” โดยจะมีการจัดส่งความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นให้แก่เมียนมา เพื่อจัดทำกระบวนการสำรวจสำมะโนประชากร (วีโอเอไทย: 2567) นอกจากนั้นจะมีการส่งมอบความช่วยเหลือที่มีความสำคัญต่าง ๆ สำหรับการเลือกตั้งให้ด้วย และยังหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ตามแนวชายแดนที่กองทัพเนปีดอว์เผชิญหน้ากับการต่อต้านของกองกำลังชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ อยู่ รวมทั้งการปราบปรามขบวนการหลอกลวงและการพนันออนไลน์ต่าง ๆ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศด้วย

2.3 เวียดนาม

สรุปสถานการณ์เวียดนาม

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ ร.ต. สิทธิชัย สุขะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศเวียดนาม ในห้วง ก.ค. 67 - ส.ค. 67 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

สถานการณ์กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ได้เผยแพร่รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons หรือ TIP) ประจำปี 2567 โดยเวียดนามมีอันดับดีขึ้น สหรัฐฯ ได้ถอดเวียดนามออกจากรายชื่อที่ต้องจับตามองในรายงานฉบับปี 2567 โดยให้เหตุผลถึงความพยายามโดยรวมที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ เช่น การยื่นร่างกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ต่อสภานิติบัญญัติ เพิ่มการดำเนินคดีและช่วยเหลือเหยื่อมากขึ้น (ประชาชาติธุรกิจ: 2567) นอกจากนั้น สหรัฐอเมริกาและเวียดนามกำลังเจรจาซื้อขายเครื่องบินลำเลียงทางทหาร C-130 Hercules ของบริษัทล็อกฮีด มาร์ติน (Lockheed Martin) การเจรจาครั้งนี้อาจนำไปสู่ข้อตกลง

จัดซื้อภายในปีนี้ ซึ่งจะเป็ข้อตกลงทางทหารครั้งใหญ่ที่สุดของเวียดนาม นับตั้งแต่ที่เวียดนามประกาศต่อสาธารณชนเมื่อปลายปี 2565 ว่าต้องการกระจายแหล่งจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ หลังจากพึ่งพาอาวุธจากรัสเซีย

เป็นหลักมานานหลายทศวรรษ ทั้งนี้ เครื่องบิน C-130 สามารถบรรทุกทหารอาวุธยุทโธปกรณ์ และเสบียงต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศของเวียดนาม (ผู้จัดการออนไลน์: 2567)

- สำหรับการลงทุน กระทรวงการวางแผนและการลงทุนของเวียดนามเปิดเผยว่า เวียดนามได้รับเงินลงทุนจากต่างชาติไหลเข้า 1.255 หมื่นล้านดอลลาร์ โดยเพิ่มขึ้น 8.4% จากช่วงปีก่อน รายงานระบุว่าการลงทุนจากต่างชาติบ่งชี้ถึงขนาดของเงินทุนไหลเข้าในอนาคต เพิ่มขึ้น 10.9% ในช่วงเวลาดังกล่าว สู่ระดับ 1.8 หมื่นล้านดอลลาร์จากจำนวนดังกล่าว 70% จะลงทุนในภาคการผลิตและการแปรรูป ขณะที่ 16% จะลงทุนในภาคอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ สิงคโปร์เป็นแหล่งการลงทุนจากต่างชาติรายใหญ่ รองลงมาคือฮ่องกงและญี่ปุ่น

แนวโน้มและผลกระทบ

- ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและเวียดนามมีสัญญาณบ่งชี้ว่าทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ที่ดีมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะความร่วมมือกันด้านความมั่นคง และการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์เพิ่มเติมของเวียดนาม จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศของเวียดนาม โดยเฉพาะในช่วงที่สถานการณ์ในทะเลจีนใต้กำลังตึงเครียด จากมีข้อพิพาทเรื่องเขตแดนระหว่างจีนกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งการลงทุนในเวียดนามที่มีการเติบโตอย่างก้าวกระโดด ประเทศไทยจึงควรแสวงหาประโยชน์โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ การลงทุน และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ร่วมกัน

สรุปสถานการณ์ลาว

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์
และ น.ส.นภัส กรรณวัฒน์จินดา

สถานการณ์ของ สปป.ลาว ห้วงกรกฎาคม - สิงหาคม 2567 สปป.ลาว มีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม โดยสามารถสรุปพอสังเขปได้ ดังนี้

มิติด้านเศรษฐกิจ สำนักข่าวบลูมเบิร์ก (Bloomberg) รายงานช่วงต้นเดือนก.ค. ที่ผ่านมาว่า ยอดหนี้ในสกุลเงินต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ตลอดปี 2566 ได้เพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าไปอยู่ที่ 950 ล้านดอลลาร์ จนรัฐบาลต้องขอเลื่อนการชำระหนี้ออกไปอีกครั้งเพื่อหลีกเลี่ยงการผิดนัดชำระหนี้ซึ่งมีมูลค่ามากกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ปัจจุบัน สปป.ลาว มีหนี้สาธารณะคงค้างจำนวน 13,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 108 ของ GDP ในจำนวนนี้เป็นหนี้ของเงิน 10,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

เงินกีบลาวอ่อนค่าต่อเนื่อง อ้างข้อมูลจากธนาคารชาติลาวว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินกีบลาว เมื่อ 22 ก.ค. 67 ได้อ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่องโดยอัตราจับซื้ออยู่ที่ 21,000 กีบ/ดอลลาร์สหรัฐ และ 597.6 กีบ/บาท ขยายอยู่ที่ 22,000 กีบ/ดอลลาร์สหรัฐ และ 608.9 กีบ/บาท อัตราเงินเฟ้อ

ในประเทศสูง ส่งผลให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวต้องแลกเงินสกุลต่างชาติเป็นเงินกีบเพื่อใช้จ่าย ต่อเนื่องด้วยการประชุมไตรภาคีครั้งแรก ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว เมื่อวันที่ 25 ก.ค.67 ที่ผ่านมา ระหว่าง รอง นรม. ลาว รรมว.กต.ลาว รรมว.กต.จีน และรมว.กต.รัสเซีย ที่ประชุมได้ชื่นชมข้อริเริ่มแถบและเส้นทาง (BRI) เพื่อบูรณาการกับสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (EAEU) ในการเชื่อมต่อระหว่างกันผ่านรถไฟจีน-ลาว และรถไฟบรรทุกสินค้าจีน-ยุโรป ทั้งสามประเทศยังมีแผนใช้ข้อได้เปรียบทางภูมิรัฐศาสตร์และทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเส้นทางรถไฟสายดังกล่าว เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างองค์การความร่วมมือ

เซี่ยงไฮ้ (SCO) ร่วมมือกันคลี่คลายความขัดแย้งและรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงภายในภูมิภาคประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าลาว เมื่อ 6 ส.ค. 67 ว่า รัฐบาลลาวสั่งระงับการนำเข้ายานพาหนะทางบก อาทิ รถยนต์นั่งส่วนบุคคล รถตู้ รถกระบะ ที่มีมูลค่ามากกว่า 50,000 ดอลลาร์สหรัฐเป็นการชั่วคราว มีผลบังคับใช้ระหว่าง 20 ส.ค.- 31 ธ.ค.67 หรือจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง เป็นไปตามมาตรการลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินตรา ปัญหาเงินเฟ้อและลดการขาดดุลการค้า เส้นทางรถไฟลาว-จีน จากนครหลวงเวียงจันทน์-นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน จีน สามารถขนส่งผลิตภัณฑ์เกษตร ผัก ผลไม้ ปริมาณมากกว่า 100,000 ตัน ในเดือน ก.ค. 67 เพิ่มขึ้นร้อยละ 120 จากช่วงเดียวกันของเมื่อปี 2566 ใช้เวลาขนส่งประมาณ 24 ชั่วโมง และกระบวนการทางศุลกากรอีก 5 ชั่วโมง รวม 29 ชั่วโมง ซึ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าสด เช่น ผัก ผลไม้ ดอกไม้ ทั้งนี้ เส้นทางรถไฟสายดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือแถบและเส้นทาง (BRI) ของจีน มีระยะทาง 1,035 กม.

มิติด้านสังคม เจ้าแขวงบ่อแก้ว และเจ้าหน้าที่กระทรวงป้องกันความสงบ ร่วมหารือกับนายจ้าว เหวย ประธานบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว เพื่อเร่งปราบปรามขบวนการหลอกลวงทางโทรศัพท์ โดยทางการลาวสั่งการให้ยุติการเคลื่อนไหว และขนย้ายสิ่งของทั้งหมดออกจากพื้นที่ภายใน 25 ส.ค. 67 และจะจัดตั้งกองกำลังพิเศษเพื่อบังคับใช้คำสั่งดังกล่าว ก่อนหน้านี้เมื่อห้วง ม.ค.-มิ.ย. 67 ทางการลาวตรวจพบขบวนการคอลเซนเตอร์เคลื่อนไหวในเขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าว ส่วนใหญ่มุ่งเป้าหมายเหยื่อชาวจีน ทำให้ทางการจีนร่วมมือกับหน่วยงานในลาวเพื่อปราบปรามอย่างเร่งด่วน

นายหวัง อี้ รมว.กต.จีน เข้าร่วมการหารืออย่างไม่เป็นทางการเมื่อวันที่ 26 ส.ค.67 กับ รมว.กต.ไทย ลาว และเมียนมา โดยกล่าวถึงสถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างซับซ้อน รวมถึงอาชญากรรมข้ามแดนที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางสังคมและภาพลักษณ์ประเทศ นอกจากนี้ รมว.กต.จีน เรียกร้องให้เพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมและเฝ้าระวังพื้นที่ชายแดน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข่าวกรองและข้อมูล และปฏิบัติการร่วมกันเพื่อส่งตัวผู้กระทำความผิดกลับไปดำเนินคดีในประเทศต้นทาง รวมทั้งแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านกฎหมายและตุลาการ และร้องขอให้จัดประชุมระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายและความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาคล้านช้าง-แม่น้ำโขง (Lancang-Mekong region-LMC) โดยเร็ว

อาเซียนหารือการเสริมสร้างประชาคมและความร่วมมือกับประเทศนอกภูมิภาค ออท.ผู้แทนถาวรลาวประจำอาเซียน เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives-CPR) ครั้งที่ 7 ที่นครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งจัดขึ้นในห้วงการประชุม รมว.กต.อาเซียน (ASEAN Foreign Ministers-AMM) ครั้งที่ 57 เพื่อติดตามความคืบหน้าการดำเนินการตามผลลัพธ์ของการประชุม จันท.อาวุโสอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้อง เมื่อ มิ.ย. 67 ครอบคลุมประเด็นการเสริมสร้างประชาคมอาเซียน การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับภายนอก และการปรับปรุงแผนงานประจำปีของคณะกรรมการประจำอาเซียน (ASEAN Standing Committee-ASC)

บทสรุป สถานการณ์ของ สปป.ลาว ในห้วง กรกฎาคม - สิงหาคม 2567 ที่ผ่านมา พบว่า สปป.ลาว ให้ความสำคัญในเรื่องของปัญหาทางเศรษฐกิจซึ่งตอนนี้กำลังประสบปัญหาอย่างรุนแรงใน ทั้งเรื่อง เงินกีบที่อ่อนค่า การเจรจากับเจ้าหนี้รายสำคัญเพื่อขอเลื่อนการชำระหนี้ เพื่อช่วยยกระดับสภาพคล่องและลดแรงกดดันในการชำระหนี้ และภาระหนี้ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของ สปป.ลาว นั้นจะส่งผลให้สปป.ลาวมีความเสี่ยงสูงที่จะผิดนัดชำระหนี้ท่ามกลางปัญหาด้านสภาพคล่อง แต่ในสถานการณ์ที่ประเทศเกิดภาวะวิกฤต สปป.ลาว ยังได้เดินหน้าต่อเนื่องในการกระชับความสัมพันธ์ในการสร้างและรักษาพันธมิตรไว้ ทั้งในรูปแบบการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข่าวกรองและข้อมูลให้เป็นไปอย่างราบรื่น กระชับความสัมพันธ์และส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคีอย่างรอบด้านกับประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นส่วนหนึ่งในการเร่งแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำอย่างต่อเนื่อง

2.5 สิงคโปร์

สรุปสถานการณ์สิงคโปร์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นายวัฒนชัย ขวาลำธาร

สถานการณ์ของประเทศสิงคโปร์ในห้วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2567 สิงคโปร์มีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญหลากหลายมิติ ทั้งด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านการเมือง และด้านการทหาร สามารถวิเคราะห์ประเด็นที่น่าสนใจได้ดังนี้

กองทัพเรือสิงคโปร์และบูรไนจัดการฝึกซ้อมทวิภาคี Exercise Pelican กองทัพเรือสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore Navy: RSN) และกองทัพเรือหลวงบูรไน (Royal

Brunei Navy: RBN) กำลังดำเนินการฝึกซ้อมทางทหารร่วมกันครั้งที่ 42 ภายใต้ชื่อการฝึก Exercise Pelican ซึ่งเป็นการฝึกซ้อมทวิภาคีที่สำคัญและยาวนาน ระหว่างทั้งสองกองทัพเรือ ในปีนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 5-8 ส.ค. 67 ที่ฐานทัพเรือชางจี (RSS Singapura, Changi Naval Base) โดยมุ่งเน้นไปที่การวางแผนฝึกซ้อมบนฝั่ง และการแลกเปลี่ยนความรู้ระดับวิชาชีพ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างกองทัพเรือทั้งสองชาติ โดยเฉพาะการฝึกซ้อมการจำลองสถานการณ์รบที่ RSN's Naval Tactical Trainer (MINDEF, 2024)

สิงคโปร์และฟิลิปปินส์ ลงนาม MoU เกี่ยวกับความร่วมมือด้านกลาโหม เมื่อวันที่ 24 ก.ค. 67 ดร.อิง เอ็ง เฮน (Dr. Ng Eng Hen) รัฐมนตรีกลาโหมสิงคโปร์ และกิลเบิร์ต เตโอโดโร จูเนียร์ (Gilberto Teodoro Jr.) รัฐมนตรีกลาโหมฟิลิปปินส์ ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) เกี่ยวกับความร่วมมือด้านกลาโหมที่สิงคโปร์ในโอกาสครบรอบ 55 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์

WHO เปลี่ยนชื่อฝีดาษลิง เป็น 'mpox'

ทางการทูตระหว่างกัน ซึ่งจะเป็นกรอบกำหนดทิศทางความสัมพันธ์ที่มีอยู่ และส่งเสริมความร่วมมือในด้านที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น การศึกษาทางทหาร การต่อต้านการก่อการร้าย รวมถึงส่งเสริมการแลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงระหว่างประชาชนอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2567)

กระทรวงสาธารณสุขสิงคโปร์เผยแพร่ระดับความเสี่ยงการระบาดของโรค Mpox ในแอฟริกาต่อสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 15 ส.ค. 67 กระทรวงสาธารณสุขสิงคโปร์ ได้ให้ความเห็นต่อการระบาดของโรคติดเชื้อฝีดาษวานร (Monkeypox: Mpox) ในพื้นที่บางส่วนของแอฟริกาว่า ปัจจุบันการระบาดยังคงดำเนินอยู่แคอยู่ในทวีปแอฟริกาเท่านั้น ไม่มีรายงานกรณีของเชื้อ Clade I ส่งออกนอกทวีปแอฟริกา ด้านกระทรวงสาธารณสุขมั่นใจว่า ระบบการดูแลสุขภาพของสิงคโปร์ มีศักยภาพในการวินิจฉัยและจัดการผู้ป่วยโรค mpox ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ความเสี่ยงของโรคต่อสุขภาพของประชาชนโดยตรงอยู่ในระดับต่ำ และสิงคโปร์ได้มีการดำเนินมาตรการป้องกันไว้แล้ว (CNA, 2024)

บริษัทสิงคโปร์ถอนตัวออกจากโครงการผลิตพลังงานไฟฟ้า ในย่างกุ้ง เมื่อวันที่ 19 ก.ค.67 บริษัท Avarga ของสิงคโปร์ ซึ่งจดทะเบียนบริษัทในเมียนมาภายใต้ชื่อ UPP Power Myanmar ประกาศถอนตัวออกจากโครงการผลิตพลังงานไฟฟ้าในย่างกุ้ง หลังจากที่เขาเข้ามาลงทุนตั้งแต่ปี 2557 เนื่องจากบริษัทเผชิญกับข้อจำกัดด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ทำธุรกรรมทางการเงินการโอนเข้าออกเมียนมา และการตัดสินใจของรัฐบาลเมียนมาที่จะเริ่มชำระค่าไฟฟ้าด้วยสกุลเงินจัตแทนที่สกุลดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นผลมาจากการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ และชาติตะวันตก ทำให้บริษัทตัดสินใจถอนตัวออกจากโครงการ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2567)

สิงคโปร์เสี่ยงก่อการร้ายมากขึ้น จากเหตุความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ฮามาส รายงานการประเมินภัยคุกคามการก่อการร้ายของสิงคโปร์ เมื่อ 25 ก.ค. 67 ระบุว่า ภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในสิงคโปร์เพิ่มสูงขึ้นนับตั้งแต่เกิดความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ เมื่อห้วง ต.ค. 66 ถึงแม้ไม่พบสัญญาณการก่อเหตุในสิงคโปร์ในห้วงนี้ แต่กลุ่มก่อการร้ายใช้สถานการณ์ความขัดแย้งดังกล่าวเป็นเหตุจูงใจ และเรียกร้องให้มุสลิมทั่วโลกโจมตีผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับอิสราเอล สหรัฐฯ และชาติพันธมิตร โดยเฉพาะกระแสต่อต้านสิงคโปร์ที่เพิ่มขึ้นบนโซเชียลมีเดียในหมู่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในภูมิภาคที่มองว่าสิงคโปร์สนับสนุนอิสราเอล รวมถึงยังพบว่ามียุทธวิธีรุนแรงบางกลุ่มได้โพสต์ข้อความออนไลน์เพื่อยุยงให้สิงคโปร์ตกเป็นเป้าหมาย (The Intelligence Team, 2024)

เรือขนส่งสิงคโปร์ถูกโจมตีจากกลุ่มกบฏ Houthi การทำเรือแห่งสิงคโปร์แลลงเมื่อ 19 ก.ค.67 ว่าได้รับแจ้งจากเรือขนส่ง LOBIVIA ซึ่งติดธงสิงคโปร์ ว่าเรือถูกโจมตีขณะแล่นผ่านอ่าวเอเดน เยเมน ส่งผลให้ไฟลุกไหม้บนเรือ แต่สามารถดับได้และนำเรือเข้าฝั่งที่โซมาเลียอย่างปลอดภัย โดยไม่มีใครได้รับบาดเจ็บ และบนเรือไม่มีลูกเรือสิงคโปร์ประจำการอยู่ ซึ่งหลังจากเกิดเหตุ กลุ่มกบฏ Houthi ออกมาแถลงยอมรับว่า เป็นฝ่ายใช้ขีปนาวุธและอากาศยานไร้คนขับโจมตีเรือดังกล่าว (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2567)

HOUTHIS GO 'BALLISTIC'; DAMAGE SHIP WITH MISSILES

บทสรุป สถานการณ์ของประเทศสิงคโปร์ในห้วงกรกฎาคม-สิงหาคมที่ผ่านมา พบว่า สิงคโปร์ยังคงให้ความสำคัญกับการทูต และการทหารระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะบูรไนและฟิลิปปินส์ที่มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันยาวนาน ทั้งนี้สถานการณ์ภายในประเทศยังอยู่ในระดับที่สามารถรับมือได้ ทั้งในด้านภัยคุกคามสุขภาพอย่างโรค mpox และภัยคุกคามด้านความผันผวนของเศรษฐกิจโลก สิงคโปร์รับมือสถานการณ์ดังกล่าวโดยบังคับใช้นโยบายที่เกี่ยวข้องด้านการเงินภายในประเทศให้เข้มงวดขึ้น ซึ่งมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อการลงทุนในประเทศไทย ทั้งนี้ไม่น่าสนใจว่าความรุนแรง อาชญากรรม และการก่อการร้ายยังคงประเด็นที่สิงคโปร์ให้ความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ฮามาสที่ไม่ได้ผ่อนคลายลง ทำให้สิงคโปร์มีแนวโน้มที่จะเพิ่มความเข้มงวดของมาตรการป้องกันประเทศ โดยมุ่งเน้นไปที่มาตรการด้านโซเชียลมีเดียและสื่อไซเบอร์ เพื่อป้องกันปัญหาการบ่มเพาะแนวคิดหัวรุนแรงด้วยตัวเอง (Self-Radicalization) ผ่านสื่อออนไลน์ของพลเมือง

2.6 อินโดนีเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์
และ นางสาวนภิส กรภาควัฒน์จินดา

สรุปสถานการณ์อินโดนีเซีย

สถานการณ์ของประเทศอินโดนีเซีย ห้วงกรกฎาคม-สิงหาคม 2567 อินโดนีเซีย มีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม โดยสามารถสรุปพอสังเขปได้ ดังนี้

มิติด้านเศรษฐกิจ

รมว.กต.อินโดนีเซียเรียกร้องให้จีนมีส่วนส่งเสริมเสถียรภาพในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก สนับสนุนการรักษาสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก พร้อมชื่นชมจีนที่ทำให้จิตวิญญาณแห่งบันดุงเปรียบเสมือนสัญลักษณ์แห่งการรักษาสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค นอกจากนี้ นางเรตโน ได้เน้นเกี่ยวกับปัญหาในทะเลจีนใต้ที่ยังคงเป็นภาระต่อความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ย้ำความสำคัญของการปฏิบัติ

ตามปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Doc) และการเจรจาเพื่อจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Coc) รวมถึงแสดงจุดยืนของอินโดนีเซียที่เรียกร้องให้ข้อพิพาทต่าง ๆ ต้องได้รับการแก้ไขโดยสันติผ่านการเจรจาโดยตรงระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งก่อนการประชุมดังกล่าว นางเรตโน

แสดงความกังวลถึงสถานการณ์ในทะเลจีนใต้ที่ทวีความตึงเครียดว่า หากเกิดการเคลื่อนไหวที่ผิดพลาดก็จะทำให้สถานการณ์บานปลาย

ประธานาธิบดีโจโก วิโดโด แห่งอินโดนีเซีย สั่งการให้นาย Rosan Roeslani รมว.กระทรวงการลงทุนคนใหม่เร่งดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ให้บรรลุเป้าหมาย 103,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ก่อนสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีใน ค.ศ. 67 หลังจากสามารถดึงดูดได้ร้อยละ 50.3 โดยมุ่งการลงทุนที่เมืองซูบัตารา (IKN) จากปัจจุบันที่มีนักลงทุนต่างชาติทั้งสิ้น 49 บริษัท ขณะที่ นาย Rosan ระบุภาวะเปียบที่ชัดเจนเกี่ยวกับการลงทุนจะสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน และคาดว่าจะดึงดูดการลงทุนในอินโดนีเซีย เนื่องจากคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมการลงทุน ทั้งนี้ นาย Rosan ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รมว.กระทรวงการลงทุน แทนนาย Bahlil Lahadalia

อินโดนีเซียดึงดูดการลงทุนด้านดิจิทัลสูงเป็นอันดับ 2 ในอาเซียน มูลค่า 22,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รองจากสิงคโปร์ซึ่งมีมูลค่าการลงทุน 141,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และสูงกว่าเวียดนามและมาเลเซีย ที่มีการลงทุนมูลค่า 18,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ 17,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ โดยมีปัจจัยส่งเสริม ได้แก่ การขยายตัวของระบบชำระเงินแบบดิจิทัลในประเทศและภายในอาเซียน การให้บริการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ อินโดนีเซียยังมีส่วนแบ่งการตลาดด้านเศรษฐกิจดิจิทัลร้อยละ 40 ของมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลในอาเซียน (194,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และมีศักยภาพจะเติบโตขึ้น 4 เท่าภายในปี 2573 หรือประมาณ 210,000 - 360,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รัฐบาลอินโดนีเซียเปิดเผยว่าอินโดนีเซียพร้อมที่จะเริ่มจ่ายไฟฟ้าให้กับประเทศเพื่อนบ้านอย่างสิงคโปร์แล้วเพื่อลดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ

การบำรุงรักษาและไฟฟ้าขัดข้อง เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีการจราจรทางคมนาคมหนาแน่นอินโดนีเซียมีแผนส่งออกไฟฟ้าไปยังสิงคโปร์มาตั้งแต่เดือนเมษายน ภายหลังการประชุมระหว่างประธานาธิบดีโจโก วิโดโดของอินโดนีเซียและนายกรัฐมนตรีลีเซียน ลุง ของสิงคโปร์ที่จังหวัด

ชาวตะวันตก โดยสิงคโปร์ต้องการไฟฟ้าคาร์บอนต่ำ 4 กิกะวัตต์ภายในปี 2035 ซึ่งคาดว่าจะนำเข้าจากอินโดนีเซีย 2 กิกะวัตต์

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า สำนักงานสถิติแห่งชาติอินโดนีเซียเปิดเผย GDP ไตรมาส 2 (เดือนเมษายน-มิถุนายน) ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.05 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว ซึ่งมากกว่าคาดการณ์การเติบโตจากการสำรวจของนักเศรษฐศาสตร์ของ Bloomberg ที่คาดว่าจะมีตัวเลขเฉลี่ยที่ร้อยละ 5 ทั้งนี้ นับว่าเป็นการขยายตัวสูงเป็นไตรมาสที่ 3 ติดต่อกันที่เศรษฐกิจขยายตัวเกินร้อยละ 5 ปัจจัยหลักที่ทำให้การเติบโตแข็งแกร่งขึ้นมาจากเศรษฐกิจภายในประเทศ สะท้อนจากความยืดหยุ่นของการบริโภคภาคครัวเรือนท่ามกลางต้นทุนการกู้ยืมที่ยังสูง ประกอบกับการส่งออกที่ปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น และการกระตุ้นทางการคลังยังช่วยสนับสนุนการใช้จ่ายของผู้บริโภคต่อเนื่อง

มิติด้านสิ่งแวดล้อม

เวทีการประชุม Asia Zero Emission Community (AZEC) Ministerial Meeting ครั้งที่ 2 จัดขึ้นในวันเดียวกันที่กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย โดยมีญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ (ยกเว้นเมียนมา) เข้าร่วมให้คำมั่นจะจัดทำแผนพัฒนาห่วงโซ่อุปทานเพื่อรักษาความมั่นคงด้านเชื้อเพลิงอย่างยั่งยืนในเอเชีย โดยเน้นการใช้เชื้อเพลิงชีวมวล (biomass) นอกจากนี้ ยังจัดตั้งศูนย์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกแห่งเอเชีย (Asia Zero Emission Center) ที่สถาบันวิจัยทางเศรษฐกิจเพื่ออาเซียนและเอเชียตะวันออก (Economic Research Institute for ASEAN and East Asia-ERIA) กรุงจาการ์ตา เพื่อการแบ่งปันข้อมูล และศึกษานโยบายและโครงการเพื่อช่วยเหลือประเทศพันธมิตรของ AZEC ในการพัฒนาวิสัยทัศน์ แผนงานหรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

การพัฒนาที่สนับสนุนอุตสาหกรรม EV ของอินโดนีเซีย การเปลี่ยนแปลงไปสู่การขนส่งที่ใช้พลังงานไฟฟ้าในอินโดนีเซียได้กระตุ้นให้เกิดการเติบโตของระบบนิเวศของรถยนต์ไฟฟ้า (EV) ซึ่งมอบโอกาสทางธุรกิจที่มีแนวโน้มที่ดีสำหรับนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ การเปลี่ยนจากรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์สันดาปภายใน (ICE) มาเป็นรถยนต์ไฟฟ้าจะช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนจากภาคการขนส่ง ซึ่งมีส่วนช่วยในองค์รวมเพื่อบรรลุเป้าหมายคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ของอินโดนีเซียด้วย นอกจากนี้ ความคิดริเริ่มด้านความยั่งยืนระดับโลกแล้ว แนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของอินโดนีเซียในการเปลี่ยนมาใช้การขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

บทสรุป สถานการณ์ของอินโดนีเซียในห้วง กรกฎาคม - สิงหาคม 2567 ที่ผ่านมา พบว่า อินโดนีเซียยังคงพยายามยกระดับการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในการหารือการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญด้านเศรษฐกิจในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและขยายเครือข่ายการคมนาคมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศ และเพิ่มความร่วมมือด้านการลงทุนอย่างรอบด้านทั้งการพัฒนาที่สนับสนุนอุตสาหกรรม EV ยานยนต์ไฟฟ้า และพลังงาน อย่างเข้าใจสิ่งแวดล้อม และอินโดนีเซียยังมีการดึงดูดการลงทุนด้านดิจิทัลที่สูงเป็นอันดับ 2 ในอาเซียน ระบุภาวะเปียบที่ชัดเจนเกี่ยวกับการลงทุนจะสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนอย่างรอบด้าน คำนึงถึงการ การรักษาสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค และยังคงแสดงความกังวลถึงสถานการณ์ในทะเลจีนใต้ที่ทวีความตึงเครียดว่าหากเกิดการเคลื่อนไหวที่ผิดพลาดก็จะทำให้ สถานการณ์บานปลายในอนาคต

2.7. ประเทศบรูไน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นายวัฒนชัย ขวาลำธาร

สรุปสถานการณ์ประเทศบรูไน

สถานการณ์ของประเทศบรูไน ในห้วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2567 บรูไนมีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญทั้งมิติด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านการเมือง และด้านการทหาร สามารถวิเคราะห์ประเด็นที่น่าสนใจได้ดังนี้

มาเลเซีย - บรูไน ยืนยันความมุ่งมั่นในการส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคีระหว่างกัน เมื่อวันที่ 18 ส.ค. 67 นายกรัฐมนตรี ดาโต๊ะ เสรี อันวาริ อิบราฮิม ได้ตอบรับการมาเยือนของ มกุฎราชกุมารแห่งบรูไน

ณ กรุงมาเลเซีย เพื่อสานสัมพันธ์ทวิภาคีอย่างใกล้ชิด ระหว่างมาเลเซียและบรูไน ให้อยู่ในระดับความสัมพันธ์สูงสุด สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างความร่วมมือแบบทวิภาคี โดยมีประเด็นร่วมปรึกษากันหรือได้แก่ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ทวิภาคี การป้องกันประเทศ การฝึกอบรมด้านอุตสาหกรรม เทคโนโลยีและวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนระหว่างสองประเทศ (Bernama, 2024)

เลขาธิการอาเซียนพบรัฐมนตรีทรัพยากรพื้นฐานและการท่องเที่ยวบรูไนดาร์ซาลาม เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 67 เลขาธิการอาเซียน ดร.เกา กิมฮวน (Dr. Kao Kim Hourn) เข้าพบ ดาโต๊ะ เซอรี เซอเตีย ดร.ฮัจยี อับดุล มานัน บิน ฮัจยี เมตussin (Dato Seri Setia Dr Haji Abdul Manaf bin Haji Metussin) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

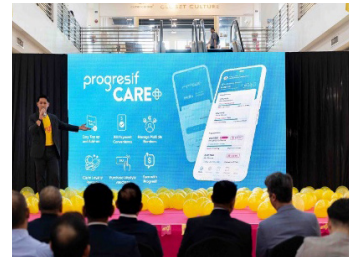
และการท่องเที่ยว ณ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ การท่องเที่ยวบรูไนดาร์ซาลาม โดยทั้งสองหารือเกี่ยวกับการพัฒนาและความก้าวหน้าล่าสุดของความร่วมมือของอาเซียนในภาคการเกษตร ป่าไม้ และการท่องเที่ยว ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภูมิภาคให้ก้าวไปข้างหน้า

ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาที่ยืดหยุ่นและยั่งยืน (The ASEAN Secretariat, 2024)

แถลงการณ์ของบรูไนดาร์ซาลามเกี่ยวกับสถานการณ์ล่าสุดในตะวันออกกลาง เมื่อวันที่ 3 ส.ค. 67 บรูไนดาร์ซาลาม ออกแถลงการณ์ความกังวลต่อสถานการณ์ความรุนแรงในตะวันออกกลาง และขอประณามการสังหารอย่างไม่เลือกหน้าในฉนวนกาซา โดยเรียกร้องให้ยุติการรุกรานและการทำลายล้างที่ยังคงเกิดขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้ความขัดแย้งขยายตัวกว้างขึ้นในระดับภูมิภาค โดยคาดหวังให้เกิดการเจรจาอย่างสร้างสรรค์ นำไปสู่การหยุดยิงทันทีและถาวร ทั้งนี้บรูไนดาร์ซาลามแสดงจุดยืนต่อการจัดตั้งรัฐปาเลสไตน์ที่เป็นอิสระและมีอธิปไตย บนพื้นฐานของแนวทางสองรัฐ และให้กรุงเยรูซาเล็มตะวันออกเป็นเมืองหลวง (The ASEAN Secretariat, 2024)

บรูไนเปิดตัวพีเจอาร์ใหม่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไร้เงินสด เมื่อวันที่ 30 ก.ค. 67 สำนักข่าว The Bruneian เผย Progresif ผู้ให้บริการโทรศัพท์

มือถือแห่งแรกของบรูไน เปิดตัวพีเจอาร์ระบบใหม่เพื่อสังคมเงินสด เพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการทางการเงิน และช่วยเสริมศักยภาพธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดย่อย (MSME) โดยพีเจอาร์นี้ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถทำธุรกรรมทางดิจิทัลได้โดยไม่ต้องใช้ธนาคาร ซึ่งมีความปลอดภัยต่อการโจรกรรมบัญชีออนไลน์ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของบรูไนสู่สังคมไร้เงินสด (The Bruneian, 2024)

การหลอกลวงลงทุนบนแอปพลิเคชัน

Telegram รายงานจากหนังสือพิมพ์ The Star เมื่อวันที่ 13 ส.ค. 67 กองสืบสวนอาชญากรรมไซเบอร์บรูไน เตือนให้ระวังการหลอกลวงผ่านแอปพลิเคชัน Telegram โดยมิจฉาชีพมักให้ข้อเสนอที่น่าดึงดูด เช่น ได้ค่าตอบแทนสูงแต่ลงทุนน้อย การจ่ายค่าสมัครหรือมัดจำก่อน การปลอมตัวเป็นหน่วยงานทางการเงินเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ และสร้างใบรับรองปลอม ล้วนเป็นการหลอกลวงเหล่านักลงทุนหน้าใหม่แทบทั้งสิ้น (The Star, 2024)

ตำรวจบรูไนเผยขบวนการเริ่มระดมตัวมากขึ้น แต่พวกมิจฉาชีพกลับลดตัวขึ้น เมื่อวันที่ 1 ส.ค. 67 กองสืบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์บรูไนเผยว่า ในปี 2023 ชาวบรูไนถูกหลอกลวงทางออนไลน์มากขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องแม้ระดมตัวอย่างเต็มที่โดยคดีที่โดนหลอกลวงมากที่สุดได้แก่ การแอบอ้างตัวตนผ่านโซเชียลมีเดีย การหลอกลวงเงินกู้ และการหลอกลวงการลงทุน ตามลำดับ อาชญากรรมทางไซเบอร์มักเกี่ยวโยงกับปฏิบัติการข้ามพรมแดน ทำให้ยากต่อการจับกุมและดำเนินคดี และน่าสนใจว่ายังคงมีคดีลักษณะนี้อีกเป็นจำนวนมากที่เหยื่อไม่กล้าแจ้งความเพราะอับอาย ทำให้มิจฉาชีพยังคงหาเหยื่อรายต่อไปได้ (The Scoop, 2024)

บทสรุป สถานการณ์ของประเทศบรูไนในห้วงกรกฎาคม-สิงหาคมที่ผ่านมา พบว่า บรูไนยังคงพัฒนาความสัมพันธ์แบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องกับมาเลเซีย และมุ่งเน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค ภายใต้จุดยืนทางการเมืองที่สนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งรัฐปาเลสไตน์ที่เป็นอิสระ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ความเคลื่อนไหวภายในประเทศ ยังคงให้ความสำคัญกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะการสนับสนุนเศรษฐกิจดิจิทัลสู่การเป็นสังคมไร้เงินสด น่าสนใจว่าบรูไนมีข่าวความเคลื่อนไหวด้านอาชญากรรมไซเบอร์ให้เห็นได้บ่อยครั้ง ซึ่งหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศเตือนประชาชนระมัดระวังมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการใช้งาน แอปพลิเคชัน Telegram ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในช่วงที่ผ่านมา จากสถานการณ์ข้างต้นสะท้อนถึงแนวโน้มของปัญหาการหลอกลวงไซเบอร์ ที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศไทยในอนาคต เนื่องจากแอปพลิเคชันดังกล่าวกำลังได้รับความนิยมในหมู่วัยรุ่น และนักลงทุนหน้าใหม่ที่ต้องการเติบโตในเส้นทางธุรกิจออนไลน์ แต่ยังขาดความตระหนักรู้ต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่อยู่รอบตัว

1. การต้อนรับคณะสถาบัน Institute for Defence Strategy (IDS) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

วันที่ 12 ก.ค. 67 เวลา 09.30-11.00 พล.ต. นิรุจ ดวงปัญญา ผอ.ศสย.สปท. ให้การต้อนรับ Major General Nguyen Anh Tuan, Deputy Director General, Institute for Defence Strategy (IDS) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามพร้อมคณะ เข้าเยี่ยมและหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์งานด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง รวมทั้งแนวทางการร่วมมือด้านวิชาการ ระหว่างฝ่ายไทยและเวียดนาม ณ ห้องประชุม ศสย.สปท.

วัตถุประสงค์เพื่อกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ศสย.สปท. และสถาบัน Institute for Defence Strategy (IDS) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยมีข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ในการดำเนินการแลกเปลี่ยนทางวิชาการและความร่วมมือระหว่างกันรวมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางยุทธศาสตร์ระหว่างกันซึ่งข้อมูลทางวิชาการที่ได้รับมาสามารถนำมาขยายผลเพื่อประกอบการศึกษาวิจัยต่อไป

2. การประชุม NADI Meeting 2024

เมื่อวันที่ 17 ก.ค. 67 ผอ.ศสย.สปท. เป็นประธานการประชุม NADI Meeting ในหัวข้อ “Evolving and Emerging Non-Traditional Security Challenges in the Era of Disruptive World” โดยเป็นการจัดทำ Chairman’s Report ร่วมกันของประเทศสมาชิก NADI เพื่อหารือถึงการเสริมสร้างความร่วมมือและกำหนดแนวทางในการรับมือกับความมั่นคงไม่ตามแบบที่เกิดขึ้นใหม่ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงกับภูมิภาคอาเซียน รวมถึงเสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะในการรับมือกับปัญหาความมั่นคงไม่ตามแบบที่เกิดขึ้นใหม่ให้กับ ADMM ณ อ่าวนาง วิลล่า

รีสอร์ท จว.ก.บ. วัดฤๅษะสงฆ์ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและกำหนดแนวทางในการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและอาเซียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของหน่วยงานวิชาการด้านความมั่นคงและหน่วยงานคลังสมอง (Think Tank) ของไทยในฐานะผู้นำทางยุทธศาสตร์อาเซียน ตลอดจนเพื่อเสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ให้ที่ประชุม รมว.กท.อาเซียน (ASEAN Defence Ministers’ Meeting: ADMM) พิจารณาต่อไป

3. การอบรมโครงการการพัฒนาผู้นำทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงสำหรับผู้บริหารระดับสูง (Senior Security Studies Program : SSSP 2024)

เมื่อวันที่ 5-9 ส.ค. 67 ศสย.สปท. จัดอบรมโครงการพัฒนาผู้นำทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงสำหรับผู้บริหารระดับสูง (Senior Security Studies Program: SSSP 2024) ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กองทัพไทย เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา จังหวัดชลบุรี โดยมีผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วยข้าราชการทหารและพลเรือน จำนวน 30 คน และได้รับเกียรติจาก พล.อ.อ. ภูมิไจ เลขสุนทรากกร ผบ.สปท. กรุณาเป็นประธานตลอดจนมีผู้แทนจากหน่วยงานความมั่นคงของไทยและสถาบัน DKI APCSS สหรัฐอเมริกาเข้าร่วม นอกจากนี้ได้รับเกียรติจากรอง

ศาสตราจารย์ ดร.ปณิธาน วัฒนายากร ผู้เชี่ยวชาญด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความมั่นคง และ Colonel Kurtis A. Leffler Senior Defense Official-Defense Attaché (SDO-DATT), Thailand and Chief of JUSMAGTHAI บรรยายพิเศษเรื่อง “Global Security in next 5 years : Thai and US Perspective” ทั้งนี้ เพื่อให้กำลังพลกองทัพไทยได้พัฒนาความรู้ และทักษะในการคิดวิเคราะห์ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการฝึกศึกษา ระหว่างประเทศไทย และมิตรประเทศระดับนานาชาติ

4.การจัดประชุม Thailand Security Dialogue 2024 ในหัวข้อ “Sustainable Peace under the Geopolitical Shifts”

เมื่อวันที่ 26-28 ส.ค. 67 ศสย.สปท. ได้จัดการประชุมสัมมนาวิชาการ Thailand Security Dialogue 2024 หัวข้อ “สันติภาพที่ยั่งยืนภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ (Sustainable Peace under the Geopolitical Shifts)” ณ โรงแรม ดิ แอทธินี โฮเทล แบงค็อก กรุงเทพฯ กิจกรรมหลัก ได้แก่ การกล่าวปาฐกถา การเสวนาแบบคณะ และงานเลี้ยงอย่างเป็นทางการ โดยมีวิทยากรรับเชิญทั้งจากต่างประเทศและในประเทศ และมีเอกอัครราชทูต ผู้ช่วยทูตทหาร องค์การ

ระหว่างประเทศ ผู้แทนหน่วยงานด้านความมั่นคงและภาคการศึกษา รวมทั้งองค์กรภาคเอกชน เข้าร่วมจำนวน 150 คน ทั้งนี้ได้รับเกียรติจาก พล.อ. ทรงวิทย์ หนูนุกัณฑ์ ผบ.ทสส. กรุณาเป็นวิทยากรพิเศษร่วมกับ รศ.ดร.ปณิธาน วัฒนายากร ในหัวข้อ “Promoting Regional Peace and Stability: Where Do We Go from Here for Thailand?” ในการนี้ พล.อ. ทรงวิทย์ หนูนุกัณฑ์ ผบ.ทสส. กรุณาเป็นประธานในพิธีปิดการจัดการประชุมฯ ด้วย

5. ต้อนรับคณะจากวิทยาลัยเสนาธิการทหารศรีลังกา

เมื่อวันที่ 5 ก.ย. 67 ศศย.สปท. ให้การต้อนรับคณะจากวิทยาลัยเสนาธิการทหารศรีลังกา (Defence Services Command and staff College) จำนวน 20 นาย โดยมี น.อ. ไชยา ออกแดง รอง ผอ.ศศย.สปท.

ร่วมต้อนรับและบรรยายสรุปในหัวข้อโครงสร้างของ ศศย.ฯ ณ ห้องประชุม ศูนย์นวัตกรรมการทหาร สปท.

วิสัยทัศน์ ศศย. (Vision)

“เป็นหน่วยงานที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในการศึกษาวิจัย
และให้ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
และการป้องกันประเทศ (Think Tank) ให้เป็นที่ยอมรับของกองทัพ
หน่วยงานด้านความมั่นคง และประชาชน ภายใน ปี พ.ศ.2570”